ACHERON

1998

Rózsadombi Kinizsi SE.

Acheron Barlangkutató szakosztály

Acheron

BUDAPEST

Jelentés az 1998. Évben végzett munkáról

A JELENTÉS SZÖVEGÉT IRTÁK:	*BENKOVICS BARNABÁS* *KÁRPÁT JÓZSEF* *MOLNÁR GYÖRGYI* *SZIN ANDRÁS* *ZSANDA GÉZA*
A FÉNYKÉPEKET KÉSZITETTE:	*BENKOVICS BARNABÁS*
AZ ANYAGOT SZERKESZTETTÉK:	*BENKOVICS BARNABÁS* *KÁRPÁT JÓZSEF* *LANTOS PÉTER* *MOLNÁR GYÖRGYI*

Attila
Attila
Barna
Györgyi
Tibor
Gábor
György
Géza
József
Mónika
Péter
Imre
Roland
Acheron
1998
Tamás
László
Sz.Károly
M.Károly
Zoltán
Béla
Andrea
András

BEVEZETÉS

Barlangkutató szakosztályunk 1982 óta működik, az elmúlt két év óta mint a Rózsadombi Kinizsi SE szakosztálya. Tevékenységünk az elmúlt évek gyakorlatához hasonlóan elsősorban barlangok feltáró kutatásával és dokumentáció készítéssel kapcsolatos, de túrákat is szervezünk hazai és külföldi karsztvidékekre.

Csoportgyüléseinket minden csütörtökön 18 órától tartjuk a II.ker. Keleti K.u.15sz. alatti irodahelyiségben, ahol a programok egyeztetésére, a tapasztaltak megbeszélésére kerül sor.

Ez évben újabb kutatási területekkel is gyarapodtunk, hiszen - mint arról beszámolunk - eredményesen kezdtük meg a munkát a Bükkben a Szamentu-barlangban és a Pilisben felderített barlangindikációkban is.

Sajnálatos azonban, hogy közel tíz éves eredményes és jól dokumentált munkánk ellenére, az általunk feltárt Csodabogyós-barlang kutatási engedélyét a Természetvédelmi hatóság nem hosszabbította meg és csak hosszas fellebbezési eljárás után, - a tapolcai csoporttal megosztva az engedélyt - tevékenykedhetünk e barlangunkban.

Kutatási területeink:
- ***A balatonedericsi Csodabogyós-barlang (Keszthelyi-hgs.)***
- ***Szobakő-völgyi-viznyelő és Borz-lyuk (Keszthelyi-hgs.)***
- ***A Mátyás-hegyi-barlang Természetbarát-szakasza és a Mikulás-ág***
- ***Szamentu-barlang (Bükk-hegység)***
- ***Csévi-szirti barlangok (Pilis-hegység)***
- ***Molnár-hegyi viznyelők (E-i Bakony,Porva)***

Valamennyi területen ez évben is szép eredményeket értünk el,
a Csodabogyós-barlangban kb. 400,
a Mátyásban 130,
a Szamentuban 100,
a Pilisben mintegy 500,
további kisebb barlangok feltárásával további 100 méternyi új részt fedeztünk fel, amely összességében kiteszi az 1200 métert!

Térképezési munkákat a Mátyásban a Mikulás-ág szomszédságában feltárt Acheron-termi-ágban, a Csodabogyós-barlangban végeztünk, de készítettünk térképet a nyáron felfedezett, nemkarsztos Bölcső-hegyi-zsombolyról és a Pilisben tálalt új üregekről is. Terepbejárásaink eredményeit is részletes dokumentáció tartalmazza.

Fotódokumentációnk főleg a Szamentu- és a Csodabogyós-barlang tekintetében gyarapodott, de szép anyagot készítettünk Romániában a Humpleuról és a közelében talált jégbarlangról is.

Két távoli kutatási területünkön (Bükk és Ederics) elsősorban kutatótáborok alkalmával tevékenykedünk, ahol munkánkban aktívan közreműködnek a salgótarjáni hegymászók is. A Pilisben, a Csévi szirten feltárt immár 500 méter hosszt elérő barlangot, közösen kutatjuk az Ariadne csoporttal.

Konkrét kutatatási területeinken kívül számos terepbejárást szervezünk, kevésbé feldogozott, ill. kutatott karsztterületekre. Így vizsgáltuk az É-i Bakony, a Pilis, és a Bükk Kis-fennsikjának egyes részeit, ahol több új kutatási lehetőséget dokumentáltunk.

Ez évi túráink közül kiemelnénk Romániában a Bihar-hegységben található Humpleu-barlangban tett túránkat, ahol a kolozsvári bg.kutatók kalauzoltak bennünket. A 37 km hosszú, többszáz méteres termekkel, gyönyörű képződményekkel gazdagított barlang nagy élményt jelentett valamennyiünknek.
(A túrát a szintén egyesületünkön belül működő Plozer István csoporttal közösen szerveztük).

Szakosztályunk az MKBT rendezvényein rendszeresen képviselteti magát (Barlangnap, versenyek, szakmai napok) és minden évben anyagot készítünk a hagyományos Cholnoky pályázatra is. E kutatási jelentést előírásszerűen a természetvédelmi hatóságok felé is megküldjük, azaz: a Duna-Ipoly Nemzeti Park, a Bükki Nemzeti Park és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park számára.

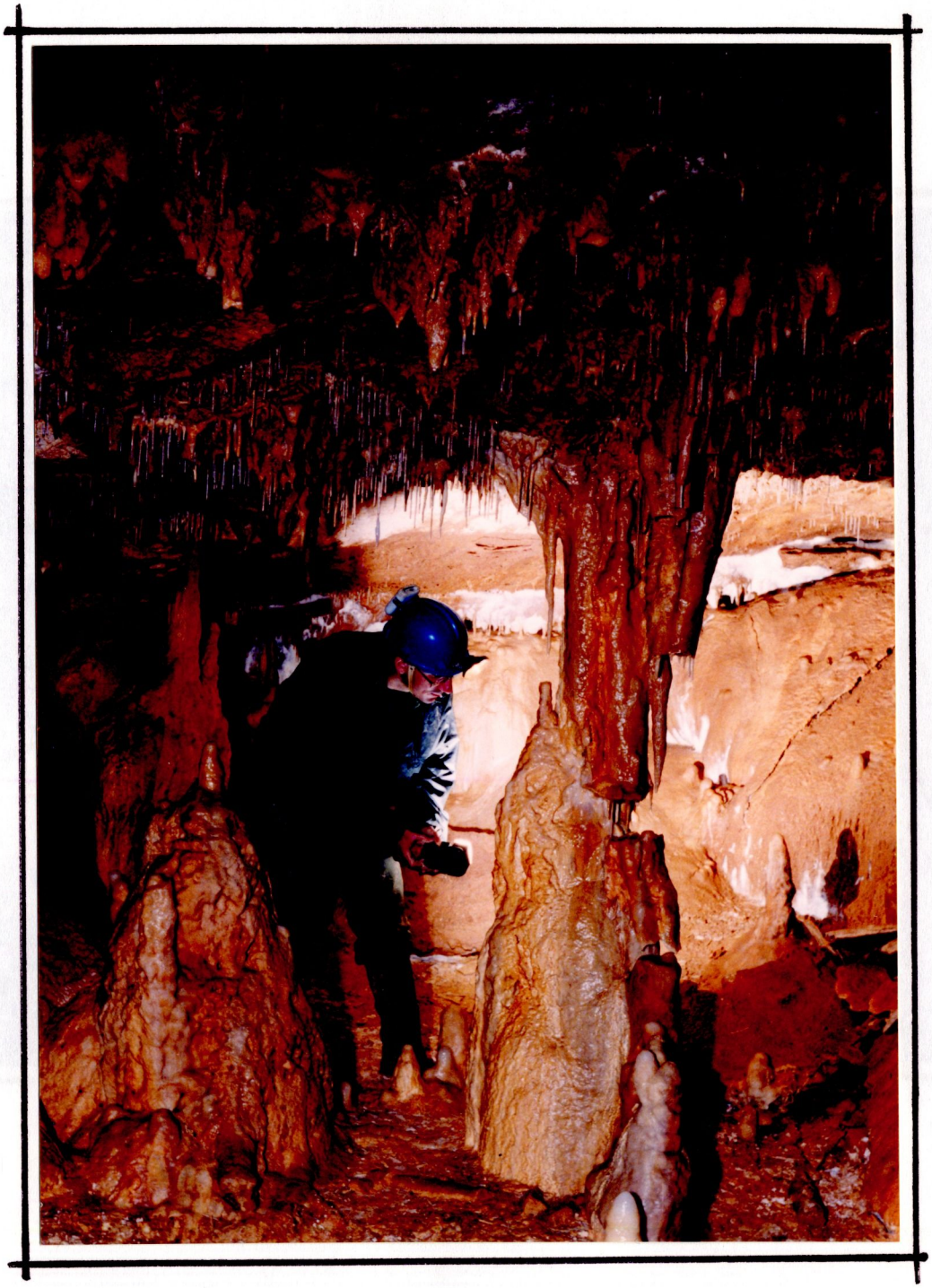

ROMÁNIA HUMPLEU BARLANG

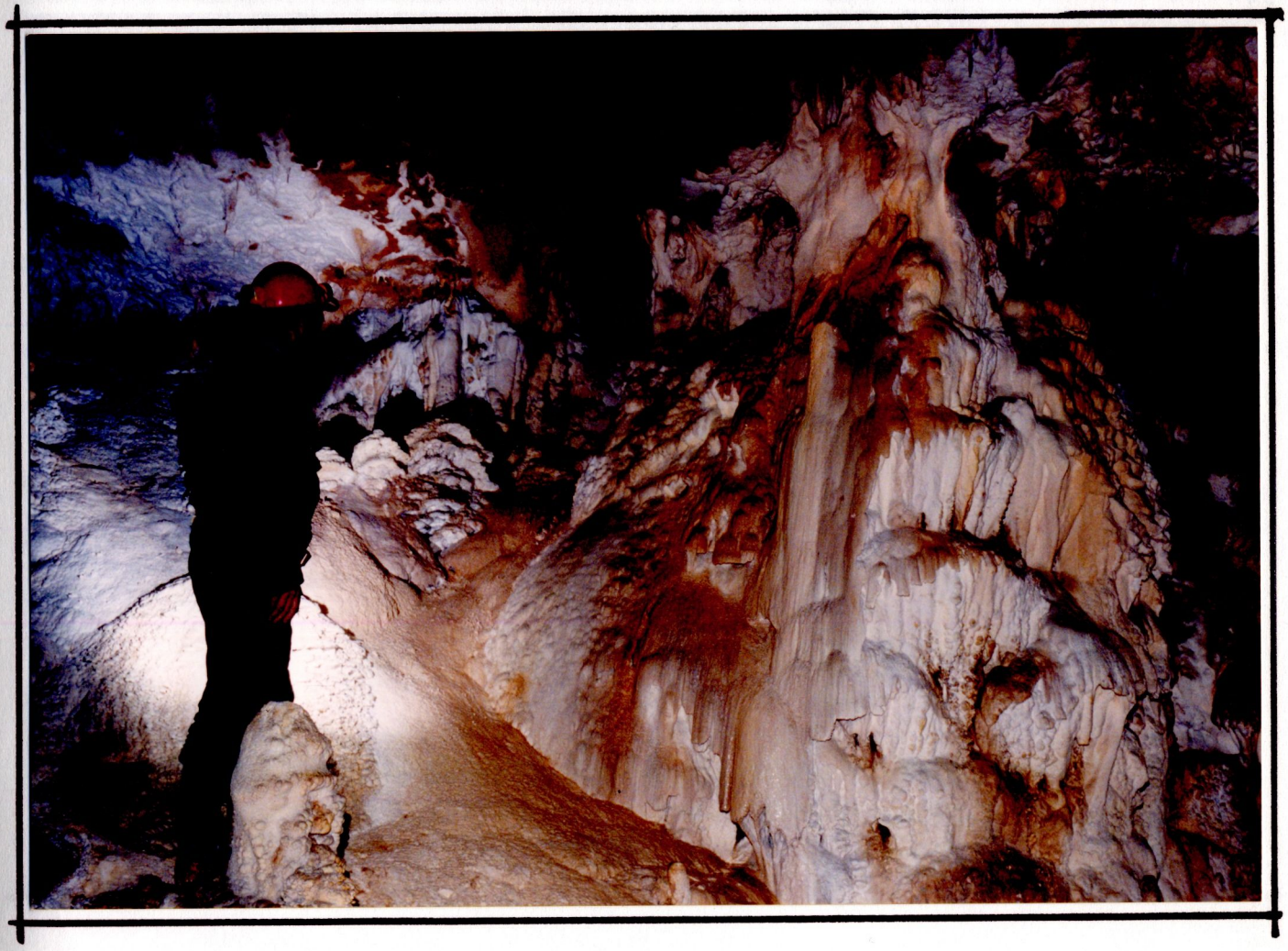

ROMÁNIA HUMPLEU BARLANG

ROMÁNIA HUMPLEU BARLANG

ROMÁNIA HUMPLEU BARLANG

ROMÁNIA HUMPLEU BARLANG

ROMÁNIA JEGES BARLANG

ROMÁNIA JEGES BARLANG

TÁBORI ÉLET

Kitörés a Mikulás-ágból

Zsanda Géza indíttatására indult meg ez a kutatoexpedició. Kovács Józseffel egyeztetett idõpontban kezdtük meg a leszállást arra a helyre, ahol elõzõleg Géza már nagy huzatot észlelt.
Ez a hely a Mátyás-hegyi barlang, Mikulás ágának északra esõ részén található.
A csapatban Kovács József /Vass Imre csoport/, Benkovics Barnabás, Jankuly Imre, Leiner Tamás, Zsanda Géza /Acheron/ vettek részt.
A bontási pontot nem láttuk még, ezért csak egy pajszert vittünk magunkkal szerszám gyanánt, megkisérelve ezzel a próbabontást.
A helyszínre érkezvén nagyon nagy huzatot éreztünk egy résen keresztül, mely arra buzdított bennünket, hogy a napot azzal fejezzük be, hogy a túloldal rejtelmét napvilágra visszük.
Azt a hatalmas követ meglátva, mely elzárta a másik oldaltól a társaságot, reménytelennek láttuk helyzetünket, hogy egy nap elegendõ lesz arra, hogy az átjutásra sor kerülhessen.
Nagyobb volt a kíváncsiság és a tenniakarás bennünk, mint a lehetetlennek látszó feladat, ezért elkezdtük a munkát.
Elõször a kisebb köveket mozdítottuk el a helyükrõl, majd ezek után a nagyobb 5-10 kg-os -akat kellett elcipelnünk. Egy kb. 70 kg-os lapos követ kellett eltörnünk ahhoz, hogy az eredetileg elmozdítandó kõhöz közelebb férkõzhessünk, amely kb. 400 kg-os háromszög alakú hasábra hasonlított leginkább.
Keserves és lassú cm-enkénti mozditgatások után sikerült a hatalmas kõtömböt annyira elcsúsztatnunk, hogy egy vékonyabb ember bepréselhette már magát. Erre a feladatra Zs. Géza vállalkozott. Amikor már Géza a túloldalon is segédkezett abban, hogy a tömb még pár cm-t elmozduljon, és a többieknek is sikerüljön a túloldalra jutás.
Ekkor már nem volt vitás, hogy sikerült az, amire akkor vágytunk, amikor leszálltunk a barlangba.
Ezzel egy nagy lépést tettünk a Mátyás-hegyi barlang hosszának megtoldásában, mert a közelmúltban nem volt erre példa.
A bejárás alkalmával megállapítottuk, hogy az új rész kb. 70 m hosszúságú, viszont térképezés után kiderült, hogy a késõbb még megtalált oldaljáratokkal együtt az öszhossz eléri a 80 m-t.
Az új részben elsõnek egy kisebb termet pillantottunk meg, mely kb. 1,5 m széles és 80 cm magasságú.
Innen tovább haladva egy omladékos részbe lehet jutni, mely régi járatok alatt helyezkedik el. Tovább folytatva utunkat már egy ennél valamivel nagyobb terembe jutunk, majd onnét egy kürtõn felmászva egy kb. 15 m lejtõs terembe érkeztünk.
Ebbõl a teremböl továbbjutási lehetõségek kínálkoztak, melyet a késõbbiekben be is bizonyítottunk.
A bizonyítás eredménye, hogy rábukkantunk egy kb. 5 m szélességû, kör alakú teremre. Ez a terem viszont egy régi, már ismert járat a Mikulás terem elé lyukadt ki.
A továbbkutatás folyamatosan történik, melyrõl reméljük már következõ jelentésünkben beszámolhatunk.

Benkovics Barnabás

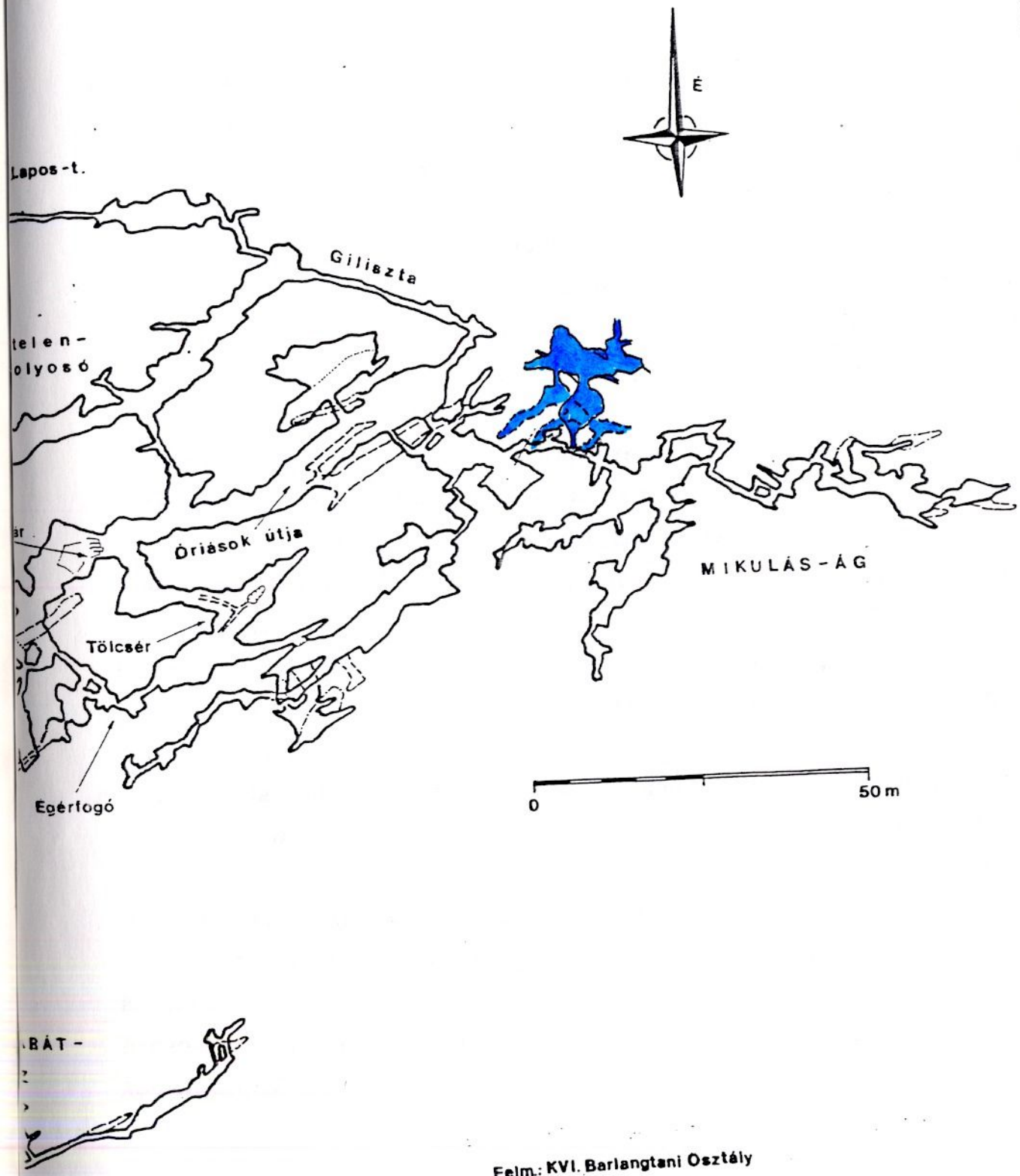

Felm.: KVI. Barlangtani Osztály
és Acheron Csoport

Szerk.: Kárpát József

1981-89.

Mátyáshegyi barlang Mikulás ág új szakasz

Az elmúlt években hagyományosnak mondható volt, hogy a Mátyás hegyi barlangban újra és újra tudtunk valamilyen eredményt felmutatni.

A tavalyi év sem telt el esemény nélkül. Gondolok például a Természetbarát ágban végzett kutatásokra vagy a Mikulás ágban elért eredményekre.

A kutatásokat a Vörös Meteor csoporttal közösen végeztük .

A Mikulás ág - amelynek felfedezése már korábban is csoportunk nevéhez fűzödött - több részén is új szakaszokkal bővült ki. A Könyvtár és a Mozi után induló, gyakorlatilag a M.ág bevezető járatának álfenekén lefelé nyílik most az a lebújás, ami az új barlang szakaszba visz át. Itt elég szilárdan összeálló törmelékes agyagban halad a járat, amely egy lapos terembe torkollik, ahonnan jobbra és balra is vezet tovább út.

A jobb oldali már ismert részbe vezet vissza, a bal oldali viszont teljesen ismeretlen járatokba visz. Eleinte csak kúszva lehet közlekedni de aztán kiszélesedik és több irányban is nyílik kutatásra lehetőség. Innen jobbra és felfelé vezet egy szűk hasadék, amely aztán egy meglepően tágas, magas terembe torkollik.

Vízszintes értelemben ez a terület fehér folt a barlang térképén és nagyon ígéretes a további kutatások szempontjából. Többek között a terem felső részén lévő omladékos részből olyan erős huzat érezhető, ami egész biztosan valamilyen tágasabb járatból érkezik. A baj csak az, hogy az omladékot eddig még nem bontottuk meg, mert félő, hogy több tonnás kövek elmozdulását idézné elő.

A terem másik végében felkapaszkodva már olyan magasra jutottunk, hogy mint utóbb kiderült a belyukadási pont fölé kerültünk és így gyakorlatilag egy körjáratot fedeztünk fel. Erről a felső szintről még további ismeretlen hasadékokba látni be de a legtöbbjük szűk vagy a nagy kövek mozgatása okoz komoly problémát.

Másik érdekessége a Mikulás ágnak a Mikulás terem oldalágából nyílik. Ide azzal a határozott céllal érkeztünk, hogy a végponton már korábban kiszimatolt huzat útját kövessük. Sajnos az omladék itt is elég elrettentõ és csak hosszabb veszélyelhárító bontások után lehetne biztonságosan dolgozni.

Az itt átélt részleges kudarc élmény sarkalt minket arra, hogy ne csak itt hanem valahol máshol is próbáljunk szerencsét.

Nem is kellett messze menni, mert az oldalág bejáratától 1,5-2,0 méterre, egy agyagdomb által elzárt repedés mögött felsejlett egy sötét üreg. Az agyag félredeponálása után, felfelé és egyben az oldalággal párhuzamosan futó hasadékba lyukadtunk be. A szépen tisztára mosott falak, helyenként fehér cseppkõlefolyással igen vérmes reményeket ébresztettek bennünk. Tüzetesebb vizsgálat után rájöttünk, hogy nem fenékig tejfel az élet és még kemény, hosszú bontások várnak ránk. Két ember tud csak dolgozni a hasadékban és elég hamar elfogy az éltetõ oxigén, ami nélkül kicsit körülményes a bontás. Ennek ellenére többször leszálltunk, hogy tovább nyaggassuk a végpontot. Jelenleg ott állt meg a munka, ahol egy izmos domborulatot kellene megfúrni és lerepeszteni. Másik lehetõség, hogy a talpszintet süllyesztjük lejjebb, ami csak azért nem túl biztató, mert nem tudni hol fog összeszûkülni a hasadék és inkább szûkül, mint tágul.

Az új részek feltárásában és térképezésében az alábbi személyek vettek részt:

Benkovics Barnabás .....Acheron
Jankuly Imre .....Acheron
Kovács József ..... Vörös Meteor
Kárpát József .....Acheron
Leiner Tamás .....Acheron
Melicher Zoltán .....Acheron
Molnár Györgyi .....Acheron
Szin András .....Acheron
Zsanda Géza .....Acheron

Budapest, 1999.01.13. *Szin András*

A Mikulás-ág központi zónája
(munkatérkép)

M = 1 : 200

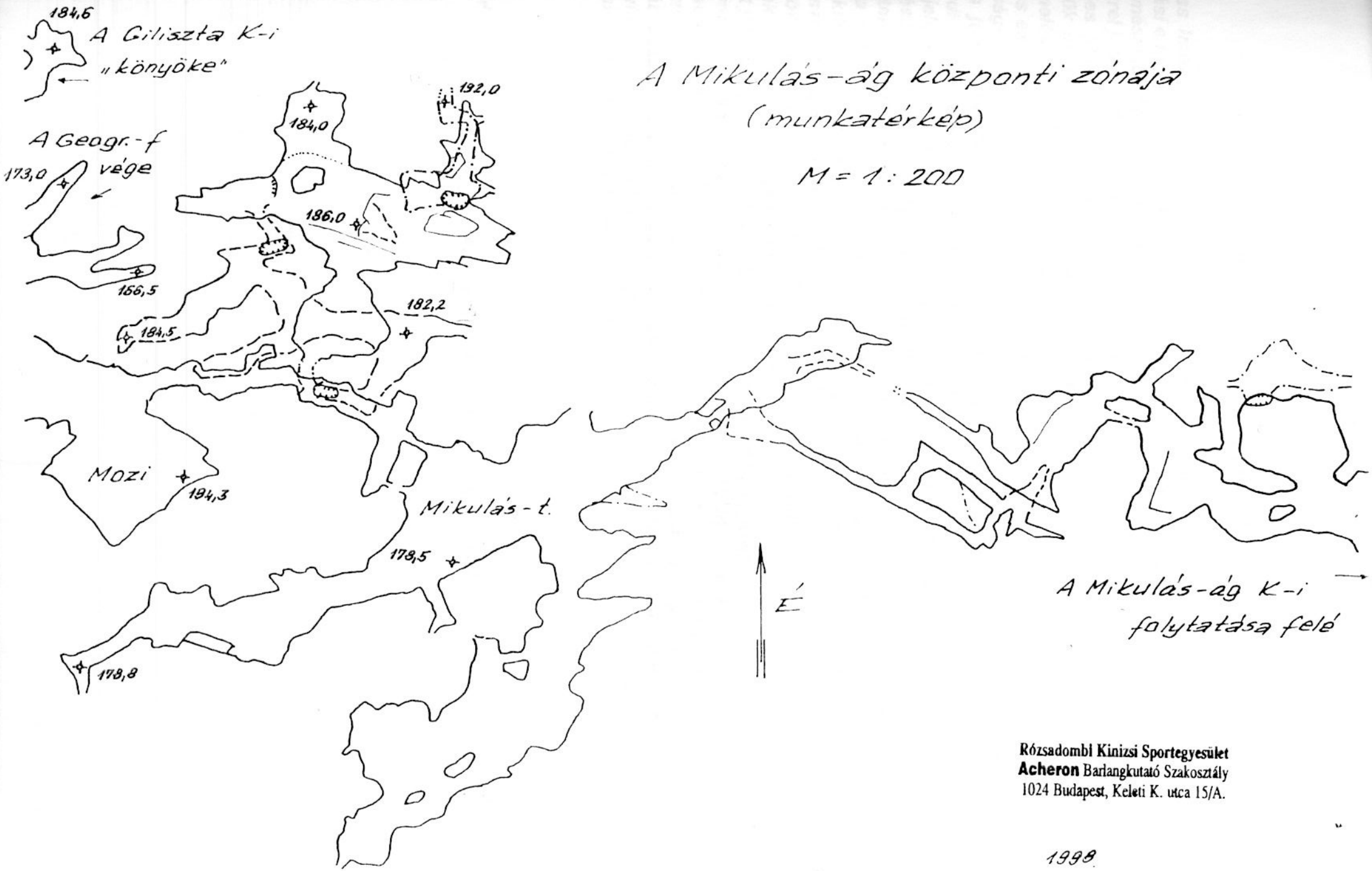

Rózsadombi Kinizsi Sportegyesület
Acheron Barlangkutató Szakosztály
1024 Budapest, Keleti K. utca 15/A.

1998

Természetbarát-szakasz továbbkutatása

A Vass Imre csoporttal elkezdett bontási pontunk kutatását a saját kutatási engedélyünk ismételt kézhezvétele után nagy erővel folytattuk.
A Természetbarát-szakasz végpontján az 1-es, a végponttól visszafelé 8 méterrel jobbra a 2-es bontási pontokat jelöltük ki.
Az 1-es pontnál, szemben egy jól látható kb. 300 kg-os beékelődött kő alatt kezdtük meg a bontást. Eleinte 2 emberrel, majd hárommal folyt az anyag kitermelése.
Sajnos ez az ásott hasadék 7 méter után teljesen elszűkült, de ásás közben 3 m mélység-
ben a jobb oldala könnyen bontható üregecskébe lyukadt. Ezt az oldalt sem hagytuk békén ha már ennyi munkát beleöltünk.
Most jelenleg az oldaljárat 7 m hosszúságú. Kitöltése száraz porszerű üledék.
Természetes módon a 2-es bontási pontunk munkálatai az 1-essel párhuzamosan haladtak. A jobb oldali 2-es pont már nem ilyen könnyű üledék volt, hanem viz áztatta agyag, melynek kiszedésével meg is szenvedtünk tisztességesen.
Ez a kibontott ág tökéletesen a Szépvölgyi-ág végpontja felé halad irányban és szint szerint is a Kárpát József által készített térkép alapján.
Először 1,5 m -t lefelé, majd tovább vízszintesen haladtunk. Jelenleg 9 m-nél tartunk mindkét oldalt szálkő mellett haladva.
Ez azt jelenti, hogy feltételezhetően 11 m-re van a Szépvölgyi-ágtól.
Ez a munkafolyamat még nagyon sok kitartást és időt igényel, de ennek ellenére nem adjuk fel és tovább folytatjuk az elkezdett munkát a siker elérése érdekében.
A munkában szinte az egész csoport részt vett, az alábbi felsorolás szerint:
Kárpát József, Molnár Györgyi, Molnár Károly, Szin András, Somogyi Béla, Jankuly Imre, Balázs Tibor, Balázsné S. Orsolya, Héja Attila, Vinkler Bálint, Szlamka György, Zsanda Géza és jómagam

Benkovics Barnabás ***Molnár Györgyi***

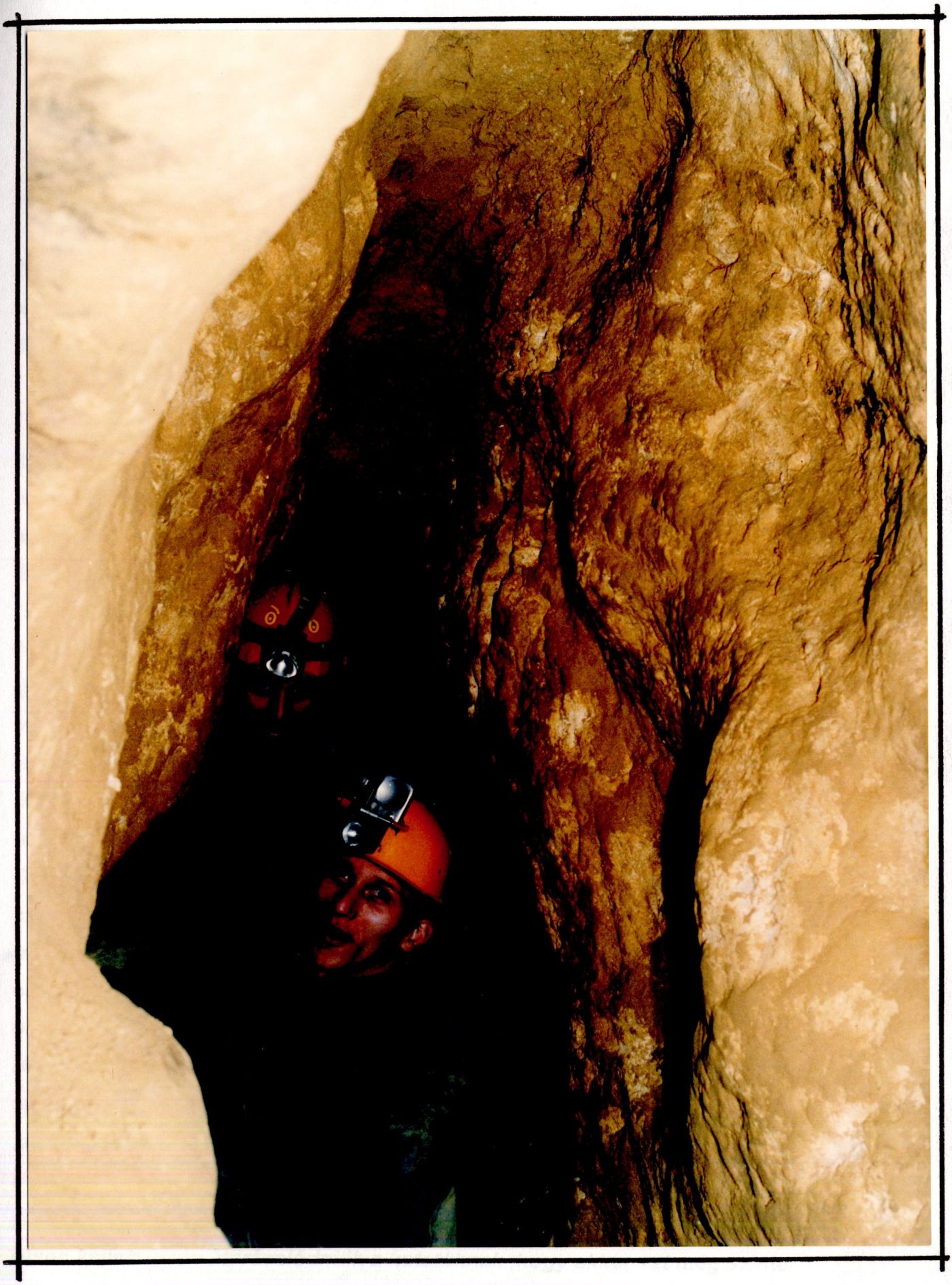

TERMÉSZETBARÁT -SZAKASZ

Csévi szirti barlang indikációk

Egy borongós õszi napon a Klastrompuszta feletti sziklás hegyoldalt indultunk átvizsgálni.

Miután elhagytuk a Leány és Legény barlangokat egy meredek kõlefolyáshoz (kuloárhoz) érkeztünk.

Ennek szélein igyekeztünk feljebb kapaszkodni, amikor a bal oldalon, a lejtõ közepe táján, két üreget fedeztünk fel. A magasabban fekvõ bejárata egy ellaposodott háromszögre emlékeztetett, amelyen keresztül kb. 4-5 m hosszúságú járatba lehetett belátni.

Ez a rész kb. 60-70 cm magas, tehát kúszva kényelmesen járható volt.

Ezt az indikációt elhelyezkedése és oldásformái miatt további kutatásra érdemesnek találtuk. Kérvényt nyújtottunk be, melyet pozitívan bírált el a Duna Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága és így lehetõség nyílt a komoly kutató munka megkezdésére.

Idõközben azonban csoportunk a Bükkben is jelentõs eredményeket ért el és létszám hiány miatt egyenlõre nem kezdtük el a Csévi szirti barlang indikációk feltárását.

Szerencsére a térségben szintén érvényes kutatási engedéllyel bíró Ariadne csoport is felfedezte ezt az ígéretes kutatási pontot és együttmûködési megállapodás keretében közösen kezdtük meg a kutatást. Sásdi Laciék csoportjából Surányi Gergely és lelkes társai vállalták a legnagyobb oroszlánrészt a vájvég faggatásában.

Hamarosan siker koronázta a kemény erõfeszítéseket és Gergõék bejutottak egy eddig még ember által nem ismert kis terembe. Ebbe a terembe oldalról zubogott be a víz és egy örvénylõ kanyar után a terem aljában tört magának utat lefelé. Ezt az örvénylést híven örökítette meg a természet, hiszen egy szabályos fél tóruszt vágott a víz a sziklába. Innen tovább egy olyan szûk résen kellett volna átpréselõdniük a kutatóknak ,hogy akkor ezt még szinte teljesen lehetetlennek látták és egy idõre felhagytunk a kutatással.

Időközben a kutatási engedélyek érvényüket vesztették, az ide vonatkozó rendelet értelmében újra megkértük a munkához szükséges engedélyt, mivel egy vékony dongájú kutatótársunknak-Kovács R.-nek- sikerült átpréselnie magát a szûkületen és az ő elmondása alapján érdemesnek látszott a barlangot tovább kutatni.

Az első szûkület kitágítása nagyon nehezen ment de miután sikerült a rendkívül kemény kőzetből annyit lefaragni, hogy már nem csak a kis emberek fértek át és a túlsó oldalról is lehetett segíteni az átjutást, hirtelen felgyorsultak az események. Szinte pillanatok alatt jutottak be Gergőék az egyik kis teremből a másikba. Nagyjából egymás alatt helyezkedik el 4-5 kisebb terem, ahol "terem" alatt max. 2-4 emberes fülkéket kell érteni.

Ez az ún. felső szakasza a barlangnak kifejezetten száraz, cseppkő képződmények nem igazán gazdagítják. Ellenben sok az üledékes kőzetben gyakorta megfigyelhető lenyomat, kagylómaradvány illetve az egyik teremben nagyobb kalcit tömböket is találni.

A száraz ág után úgy érkezünk egy nagy terembe,- amely már tényleg terem,- mintha egy tengeralattjáró hosszan elnyúló testébe fentről valamiféle surrantón keresztül csusszannánk be.

Az ide vezető rövid járatból jó néhány labilis követ ki kellett szedni a biztonságos közlekedés érdekében. Ilyen és ehhez hasonló stabilizálási utómunkálatot több helyen is elvégeztünk a barlangban.

Az előbb említett terem falai tisztára mosottak, alján nagy kövek , egy részén vastag agyagréteg található, melyet a csepegő vizek kráter szerû üregekkel gazdagon mintáztak. A terem szélessége helyenként eléri a 3,5-4,0 métert, magassága a szûkületekben 4-5 méter, a járható részen 2-3 méter.

Itt még csak enyhén nedvesek a kövek de ez már előszele annak az irtózatos dagonyának, ami a lejjebb fekvő járatokban található. Ennek a teremnek a szélesebbik végén egy lebújás és rövid kuszoda után található az első, veszélyesen síkos és meredek "surrantó" szerû akna. Hossza kb. 10 méter, szélessége 3-4 méter. Egy ilyen surrantón igen könnyen le lehetne csúszni, de szerencsére nem olyan széles, hogy kézzel-lábbal kitámasztva ne maradjon

fenn az ember. Lent az aljában már igencsak vendég marasztalóan ragad az agyag és erősen össze kell szednie magát az embernek, ha ki akar szabadulni az agyag öleléséből.

A surrantó közepén, alján, fötéjén több cseppkőzászló illetve cseppkő található. A zászlók között van olyan, amelyik több mint két méter hosszú és 10-15 cm lelógású.

A cseppkövek nem túl fejlettek, általában 5-6 cm átmérőjűek és 20-50 cm magasak. Ilyen surrantóból van még egy pár, egész pontosan még négy ilyen csúszdán küzdheti át magát a bátor vállalkozó mire az utolsó, legnagyobb terembe érkezik.

Itt a terem alja kb. 35-40 fokban lejt és úgy van benne két hosszirányú vájat, mintha egy gleccseren futna át egy hasadék. A hasadékok kb. 2-2,5 méter mélyek, az egyik alig váll szélességű, a másik 1,5 méter. A terem aljában egy kis aláhajlás után tágas, jól travizható kürtő halad felfelé. Ebből nyílik oldal irányba egy szűk, alig 40-50 cm széles hasadék. Ezen lecsúszva, a hasadék folytatásában egy kiszélesedő perem után még lejjebb lehet kerülni és az álfeneken tovább lehet bontani. Errefelé megszűnik a ragacsosság, ismét tisztára mosott falakat találunk.

Itt már jóval nagyobb cseppkövek is találhatóak de méreteik nem érik el az 1-1,5 méteres magasságot.

A barlang egészét tekintve elmondható, hogy a Pilis hegységben az utóbbi évek legnagyobb felfedezése ez a barlang.

A járatok öszhossza több száz méterre tehető és pontos eredményről csak azért nem tudok beszámolni, mert a járatok hosszának térképezése a rendkívül mostoha körülmények között még jó ideig elfog tartani.

Mindenesetre 1999-ben tovább folytatjuk az Ariadne csoporttal közösen a barlang még ismeretlen részeinek feltárását és az ismert részek térképezését valamint a barlang bejáratának szükségszerű lezárását.

A kutatásban részt vettek:

Deák F.	*Ariadne*	*Sásdi L.*	*Ariadne*
Kovács Á.	*Ariadne*	*Surányi G.*	*Ariadne*
Kovács I.	*Ariadne*	*Szin A.*	*Acheron*
Kovács R.	*Ariadne*	*Zsanda G.*	*Acheron*
Leiner T.	*Acheron*		

Szin András

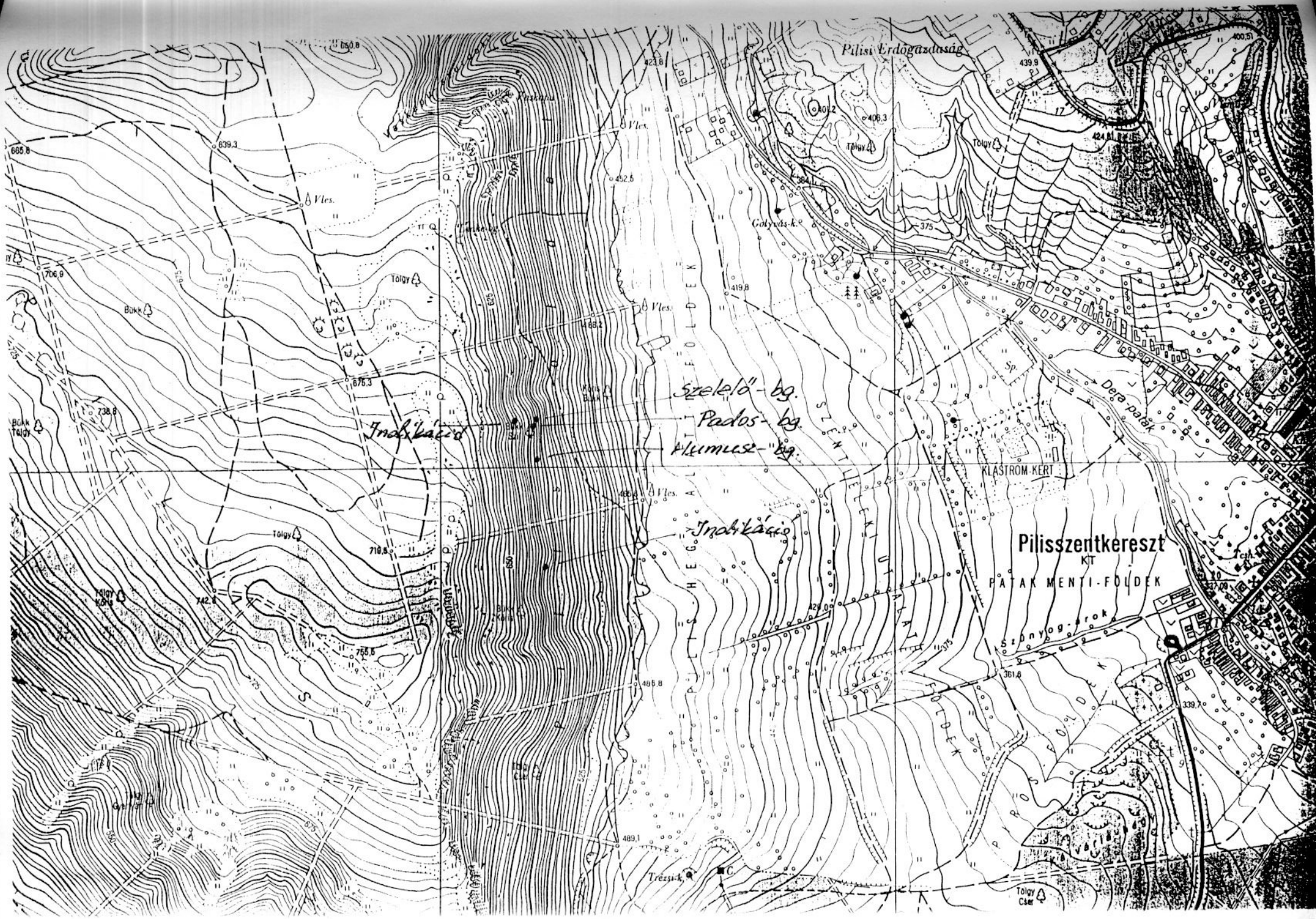
Pilisi Erdőgazdaság
Szelelő-bg.
Pados-bg.
Humusz-bg.
Inoltkázió
Inoltkázió
KLÁSTROM-KERT
Pilisszentkereszt
KIT
PATAK MENTI-FÖLDEK
Szőnyog-árok
Dera-patak
Golyvás-k.
Trézsi-k.
Tölgy
Bükk
Vles.
Csér

A Kis-fennsikon a Barátságkert - Sólyomkut zónájában az alábbi karsztobjektumokat látjuk feltáró kutatás szempontjából kedvezönek:

4/a.berogyás, a Barátságkerti háztol D-re 100 m-re, a töbörsor legmélyebb tagja. Tölcsérszerü, meredekfalu 3 méter mély berogyás.

SK-1: A Sólyomkuttól É-ra 100 m-re, nagyméretü, dolinaszerü karsztobjektum, alján markáns utánrogyással, amely idöszakos viznyelöként mü ködik.

SK-2: 8 m mély, igen meredek idöszakos nyelötölcsér, K-i falában szálkökibuvással. Alján ismeretlen eredetü, 3 m mély kutatoakna.

SK-20: Lapos berogyás, alján nyelölyukkal.

SK-17: Igen meredekfalu berogyás szálkökibuvással. Próbabontását megkezdtük, amiröl külön cikkben számolunk be.

Kárpát J.

Terepbejárások a Kis-fennsikon

Szamentu-barlang kutatásának megkezdése kapcsán, figyelmünk óhatatlanul kiterjedt a barlang térségében húzódó - és általunk csak felületesen ismert Kis-fennsík - további részeire is.
Mindenekelőtt a Szamentu-barlang környékét vizsgáltuk át alaposabban, főleg a végponton esetlegesen túlmutató víznyelő, vagy egyéb barlangindikáció felderítése reményében. A rendelkezésünkre álló 1:10000-es méretarányú topográfiai térképek segítségével számos terepbejárást hajtottunk végre, szinte minden felszíni karsztjelenséget érintve, és röviden jellemezve.

A terepbejárások eredményeit a topográfiai térképen feltüntetett számozás alapján ismertetjük.
Az általunk alkalmazott számozás rendszere a következő:

SK-val a Sólyomkút-, C-vel a Csókás, K-val a Kőlyukak térségében lévő karsztobjektumokat számoztuk be, pl. SK-17, amely a sólyomkúti 17-es számú berogyást jelenti.

A Szamentu-barlang közvetlen közelében egy eddig semmiféle dokumentációban nem szereplő és a topográfiai térképen sem feltüntetett tekintélyes méretű víznyelőt találtunk a bejárattól ÉNY-ra 250 méterre, a Barátságkerti háztól pedig D-re 50-100 méterre négy, markáns berogyást figyeltünk meg, amelyek közül az egyik feltáró kutatásra is érdemes lehet.

A továbbiakban - a mellékelt térképeken szereplő elnevezéseknek és számoknak megfelelő sorrendben - ismertetjük a terepbejárások tapasztalatait.

PRÓBABONTÁS A SÓLYOMKÚTI SK-17-ES VÍZNYELŐBEN

A berogyásra a Kis-fennsíkon végzett terepbejárásaink során bukkantunk rá, a Sólyomkút forrástól 30 fokra, 400 méternyire, 525 m tszf. magasságban. Mint azt a terepbejárásokról szóló fejezetben leírtuk, az SK-17-es berogyás egy több karsztobjektumból álló csoport tagja. Közelében ismeretlen eredetû bontási nyomok voltak láthatók, de a Nemzeti Park illetékeseinek elmondása alapján ezekre senki nem rendelkezik kutatási engedéllyel.

Az általunk kiválasztott SK 17-es berogyás rendkívûl meredekfalú, 3,5 m mély tölcsér, melynek DK-i falát függõleges szálkõkibúvás alkotja. Próbabontásához a Bükki Nemzeti Park felügyelõjétõl egyik terepi kiszállásunk alkalmával szóbeli hozzájárulást kaptunk, egyben jeleztük, hogy néhány közeli karsztobjektumban is szeretnénk a kutatási lehetõségeket megvizsgálni.

A berogyás mélypontján, a szálkõkibúvás tövében októberben mélyítettünk kutatóaknát, viszonylag kis szelvénnyel,függõlegesesen haladva a kitöltést képezõ erdei talajban. Kb. 2 méter mélyítés után a szálkõfal kezdett boltívesen aláhajlani, lejtaknaszerû formát öltve. Mintegy 3 méter mélységben a bontást lejtõsen, ill. vizszintesen elõre (DK felé) folytattuk.
Kb. 2 méternyi vizszintes elõrehaladás után egy kisméretû kõfülke nyilt meg ahonnan két, szép oldásformákat mutató vakkürtõ harapózik felfelé. A kutatóakna felsõ szakaszát a suvadások ellen ácsolattal stabilizáltuk, a munkákat e helyen elõreláthatólag tavasszal folytatjuk, a végponton a kitöltés további kitermelésével.

A közelben még bontásra érdemesnek látszik a Sólyomkúttól É-ra, 100-re lévõ nagy berogyás alján lévõ markáns, meredekfalú utánrogyás is, vagy az SK-17-tól DK-re 100 m-re lévõ, 8 méter mély igen meredek, szálkõfalú beszakadás is, amelyben tisztázatlan eredetû bontási nyomok is találhatók.

Kárpát József

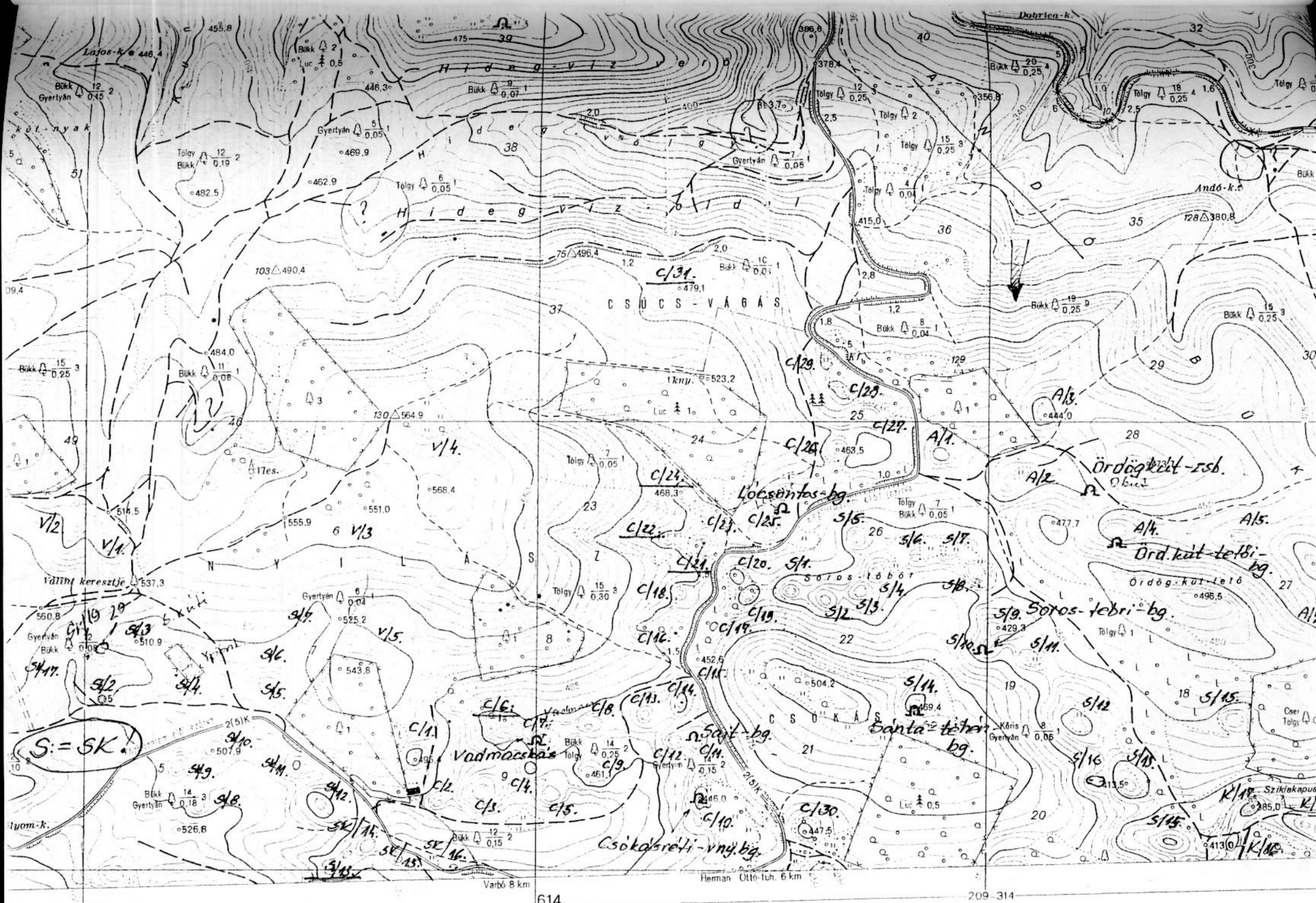
Dobrica-k.
Lajos-k.
Hideg-víz-verő
Hideg-víz-völgy
Hideg-víz-bérc
Andó-k.
CSÚCS-VÁGÁS
Locsontos-bg.
Ördögkút-rsb.
Örd.kút-tetői-bg.
Ördög-kút-tető
Soros-tetői-bg.
Soros-tő bőr
Sánta-tetői bg.
Sajt-bg.
Vadmacskás
Csókásréti-vny.bg.
Vállint keresztje
CSÓKÁS
NYILÁS
Sziklakapus
S:=SK
Varbó 8 km
Herman Ottó-tuh. 6 km
613
614
209-314
1:10 000

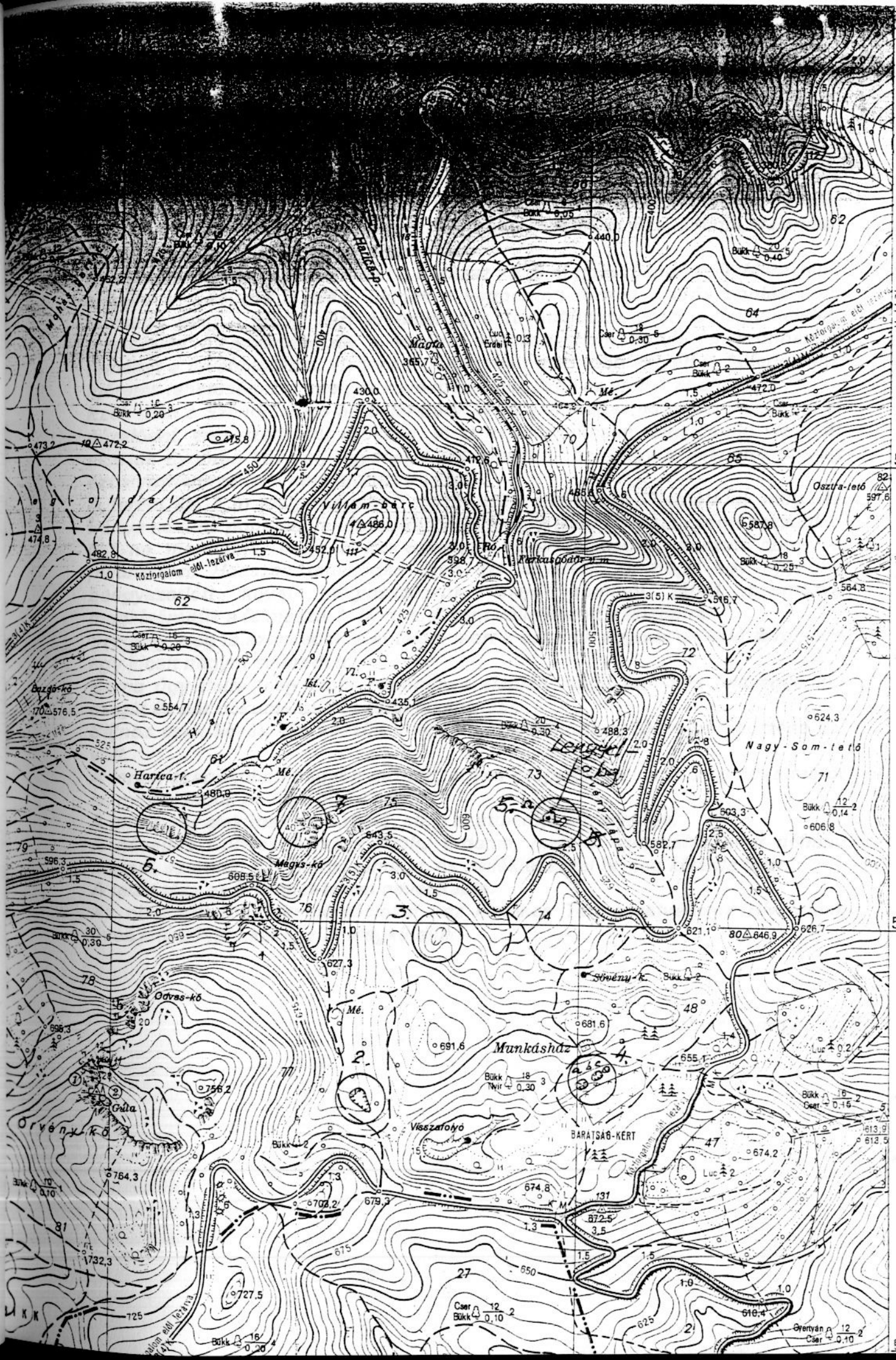
Harica-p.
Magta
Villám-bérc
Harica-t.
Bazgó-kő
Mágus-kő
Ödvös-kő
Gúla
Örvény-kő
Lengyel-lyuk
Nagy-Som-tető
Osztra-tető
Munkáshász
Visszafolyó
BARÁTSÁG-KERT
Szivény-k.
Varbó 7 km
574
573

Erzsébet terem felfedezése

Benkovics Barnabás, Lukács Attila és jómagam vállaltuk azt a feladatot, hogy az 1998. évi nyári táborban a Szamentu barlangban a Széndioxidos-ágat tovább kutassuk Ezt az ágat az 1998. tavaszi táborban kezdtük el vizsgálgatni, de annak kutatása akkor idõ hiányában meghiúsult.

Az általunk ismert térkép szerint a szakasz kb. 6 m hosszúságú volt. Méréseink alapján a 26 m-t is eléri. Sajnos a végponton történt 2 órás bontás nem hozhatta meg a várva várt eredményt, a továbbjutást, mert a felgyülemlett széndioxid megakadályozta a további kutatást. Nem adtuk fel azonban a reményt a továbbjutásra, viszont a barlangban még több helyen is felfedeztünk ígéretes lehetõségeket, melyek kevésbé emésztik fel az ember energiáját.

Ezek után a Széndioxidos-ág bejáratától balra esõ magas teremben kezdtünk el nézelõdni, erre azért volt szükség, mert az idõszakosan felgyülemlõ viz útját akartuk nyomon követni, ugyanis a véleményünk az, hogy a Széndioxidos-ág ezt a vizmennyiséget nem tudná elnyelni.

A terem kb. 7 m magasságában reményteli sötét foltot pillantottunk meg. Az iránya nekünk pont megfelelt. Idõközben Dimény Tibor is csatlakozott hozzánk.

Mit ne mondjunk, hogy a kis foltocska nagy feladatnak látszott abban a pillanatban. Hosszas tanakodás után azt terveltük ki, hogy egy agyagba beágyazodott követ meglasszózzuk, majd kötélbõl létrát csomózva megkíséreltük a felmászást. Tibor elsõként vállalkozott a feladatra.

Szegény meg is szenvedett a kötélen, mert a csomók egymástól való távolsága egy kicsit nagyra sikeredett.

Barna úgy ítélte meg Tibor elmondása alapján, hogy érdemes felszenvednie magát és pár dokumentációs fotót elkészíteni.

Sajnos csak kevés kép készült, mert a terem érintetlenségének megõrzése cél volt.

A terem cseppkõben nagyon gazdag, egyes cseppkövek elérik a 30 cm átmérõt is, magasságuk pedig a 60-70 cm-t.

A terem kör alakúnak nevezhetõ, kb. 5 m átmérõjû a nagysága.

A névadás Gubecs /Lukács Attila/ érdeme, mert a megtalálás elõtt néhány nappal, szeretett nagynénje elhunyt, és emléklét ezzel is meg kívánta õrizni.

A talált rész az Erzsébet-terem nevet kapta.

Az elkészült fotódokumentációkat az illetékes Természetvédelmi Hivatalnak éves jelentésünkkel együtt megküldjük.

Molnár Györgyi

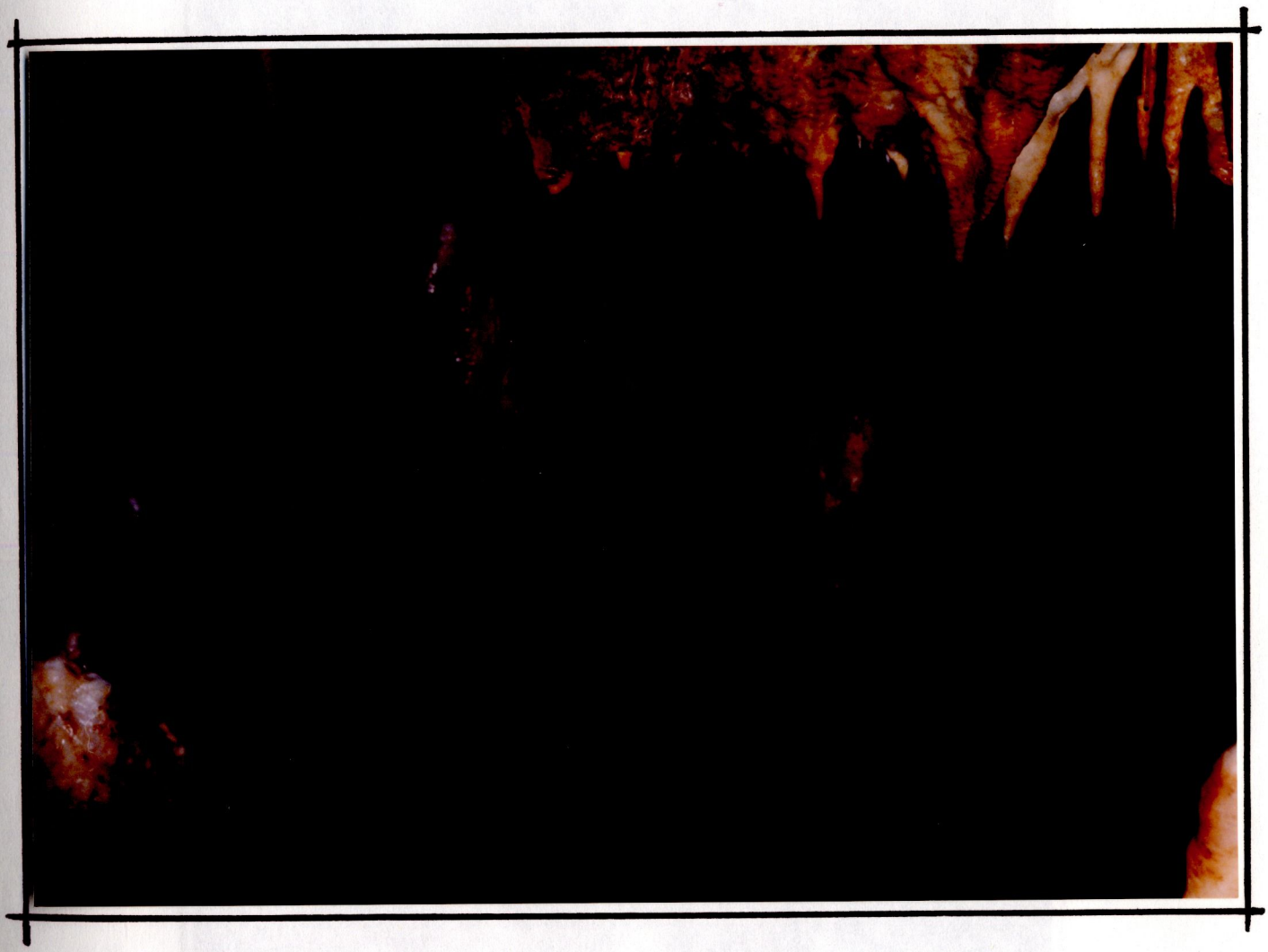

ERZSÉBET TEREM

ERZSÉBET TEREM

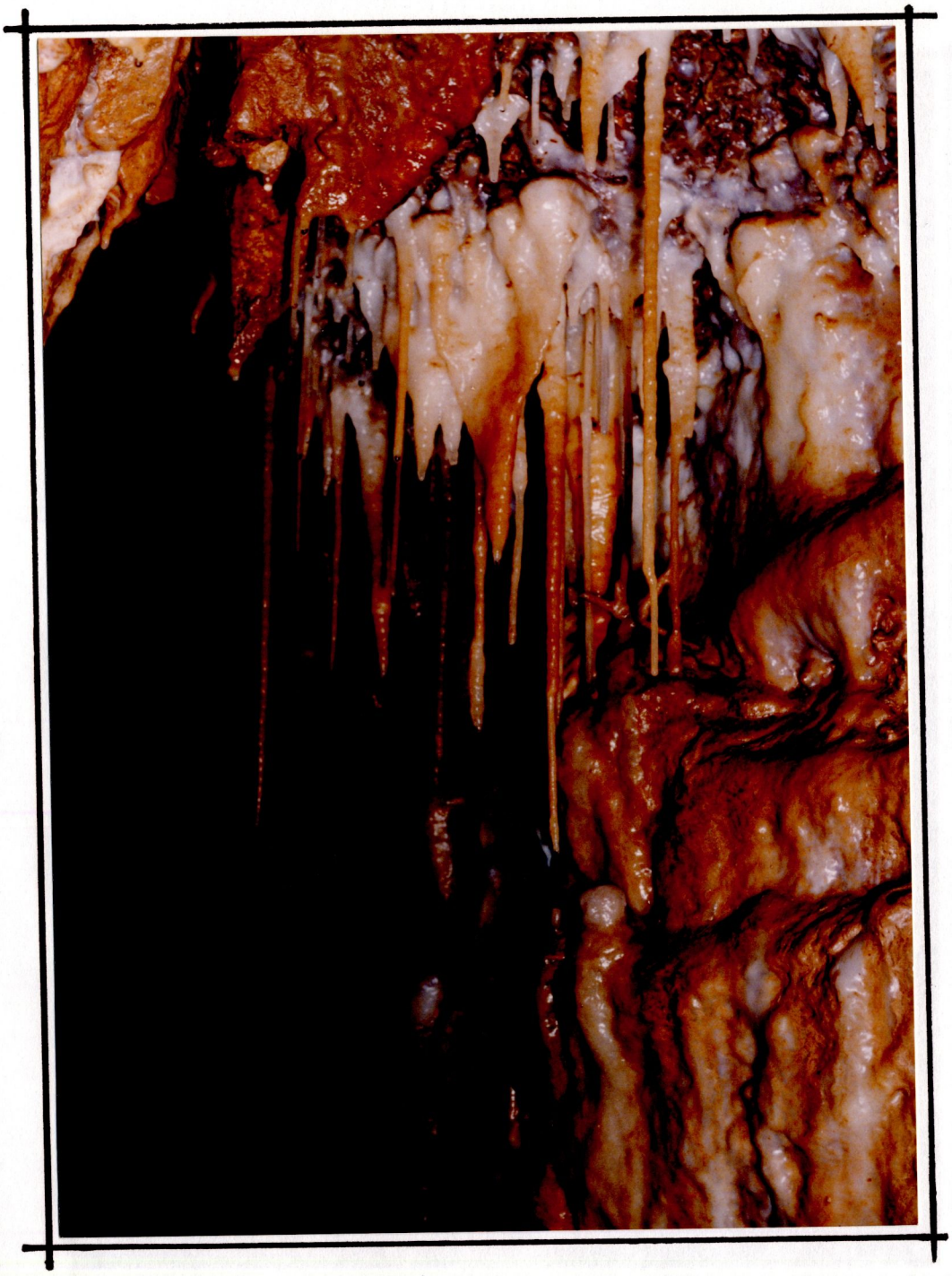

ERZSÉBET TEREM

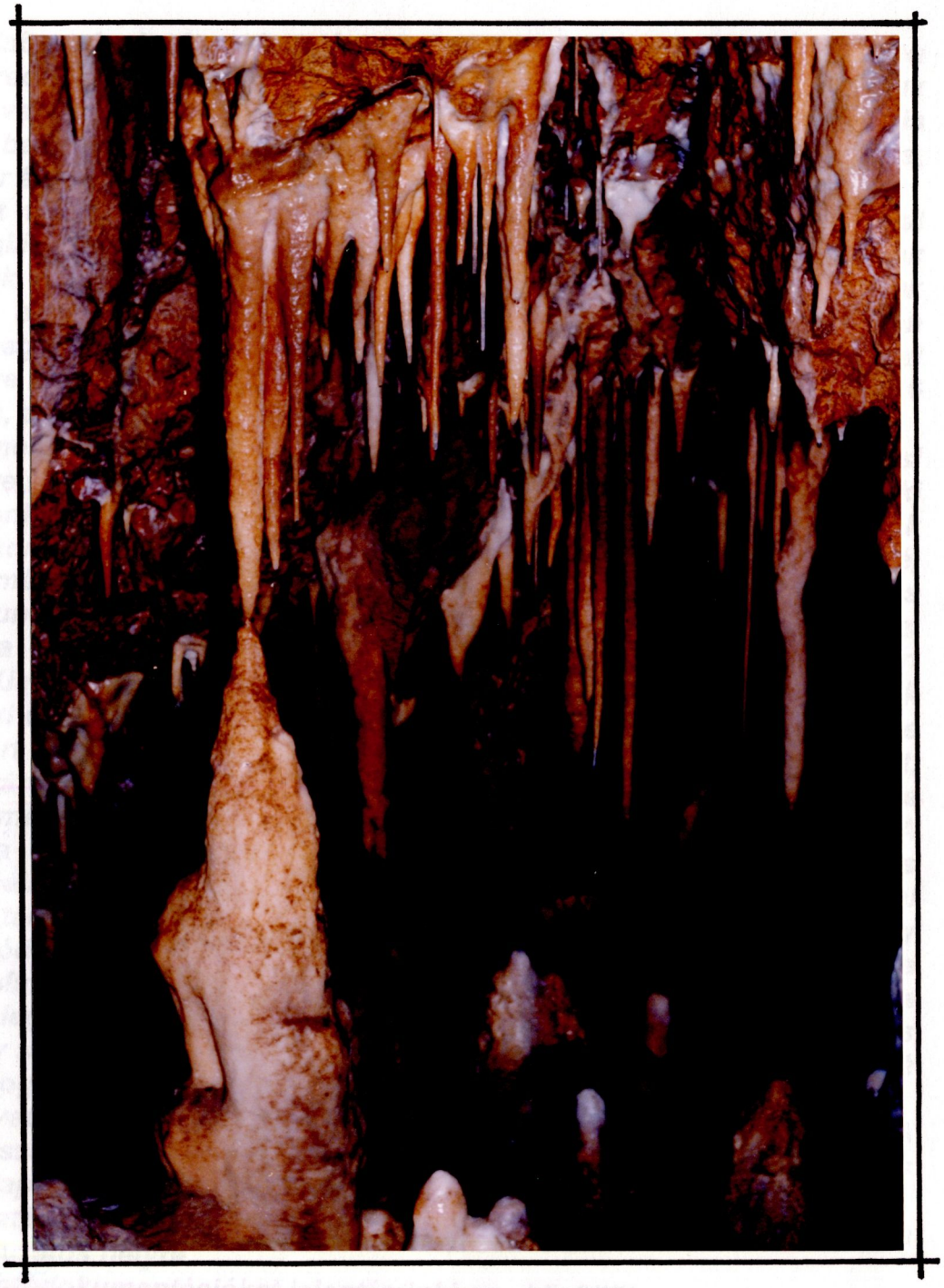

ERZSÉBET TEREM

Az ötéves terem felfedezése

Mert a Csodabogyós barlang kutatási engedélyét visszavonták, mérgünkben vagy elkeseredésünkben elhatároztuk, hogy a Szamentu-barlangban pótoljuk kutatói szenvedélyünket. Szokásos reggeli megbeszélés után elindult a kis csapatunk a barlang felé. Aznapi felfedezõ túrán: Molnár Györgyi, Szin András, Dimény Tibor és jómagam vettünk részt.

Befelé menet mindenkit megkértem, hogy figyeljenek a régebben Györgyi által megfigyelt gilisztafélére. Sajnos még nem sikerült azonosítani, mert csak kétszer láttuk és egyszer sem volt nálunk fényképezõgép, így nem tudtuk megmutatni szakembernek. Viszont a Természettudományi Múzeumban elõzetes megbeszélést folytattunk egy szakemberrel, aki tavasszal segítségünkre lesz ennek meghatározásában. A kis állatka kb. 8 cm hosszú, 6 mm átmérõjû, a színe pedig áttetszõ.

Utunk egyenesen a Csont-ágba vezetett, hogy az ott rejlõ továbbjtási lehetõségekre rábukkanjunk. Az átvizsgálást befelé kezdtük meg, ki jobbra- ki balra mindenki saját megérzésére hallgatva. Alaposan megvizsgáltunk mindent, mikor eljutottunk a végpontig. A csoport már elindult visszafelé, Tiborral mi még hátra maradtunk és vizsgálódtunk tovább. Már a feladás határán voltunk, amikor a végpont bal oldalán kis rést pillantottunk meg. Megcsillant a remény, és kis talpszintsüllyesztéssel elértük a várva várt eredményt. Kiabáltunk a többieknek, nem is kellett sokáig várni és pillanatok alatt mindenki ott termett. Györgyinek régebben megígértem, hogy Õ mehet be elsõnek, ezért így is történt. Sorban egymás után bepréseltük magunkat, azután bent tátva maradt a szánk a meglepetéstõl. A kikotort bejárattól jobbra kb. 80 cm átmérõjû és 50 cm magasságú hófehér cseppkõkúpot találtunk. A terem hossza 6 m, szélessége kb. 1,5 m. A továbbjutásra több helyen is lehetõség kínálkozott, ezért ezután alapos átvizsgálás következett. A bejárattal szemben a talpszintet nem akartuk összejárni, ezért elhatároztuk, hogy másnap a fotódokumentációk elkészítése után folytatjuk a kutatást. A felszínre érkezéskor elmondtuk a többieknek a híreket, amikor kiderült, hogy a salgótarjáni Hegyorom Hegymászóklub tagja és kedves kutatótársunk Lukács Attilának már szintén megmozgatta a fantáziáját ez a hely, de még nem volt rá lehetõsége, hogy a kutatásba belefogjon.

Sajnos a következõ napi leszállás alkalmával eredményt nem értünk el. A felfedezett új szakasz Györgyivel öt éve tartó kapcsolatunk emlékére az Ötéves terem nevet kapta.

A továbbkutatás mindenképpen szükségesnek látszik, mert több helyen bukkantunk huzatos helyre.

Az elkészült fotódokumentációkat jelentésünkben közöljük.

Benkovics Barnabás

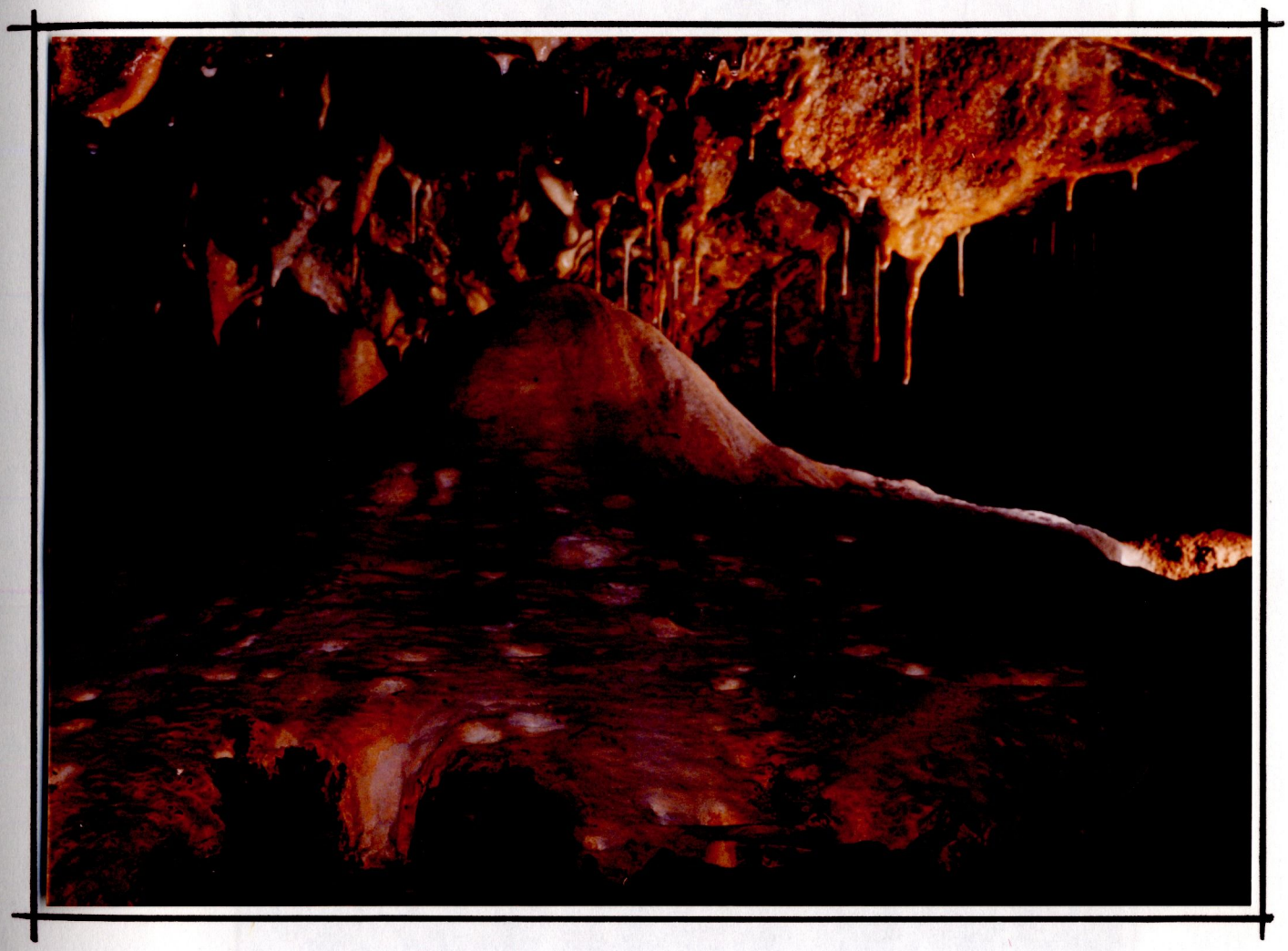

ÖTÉVES TEREM

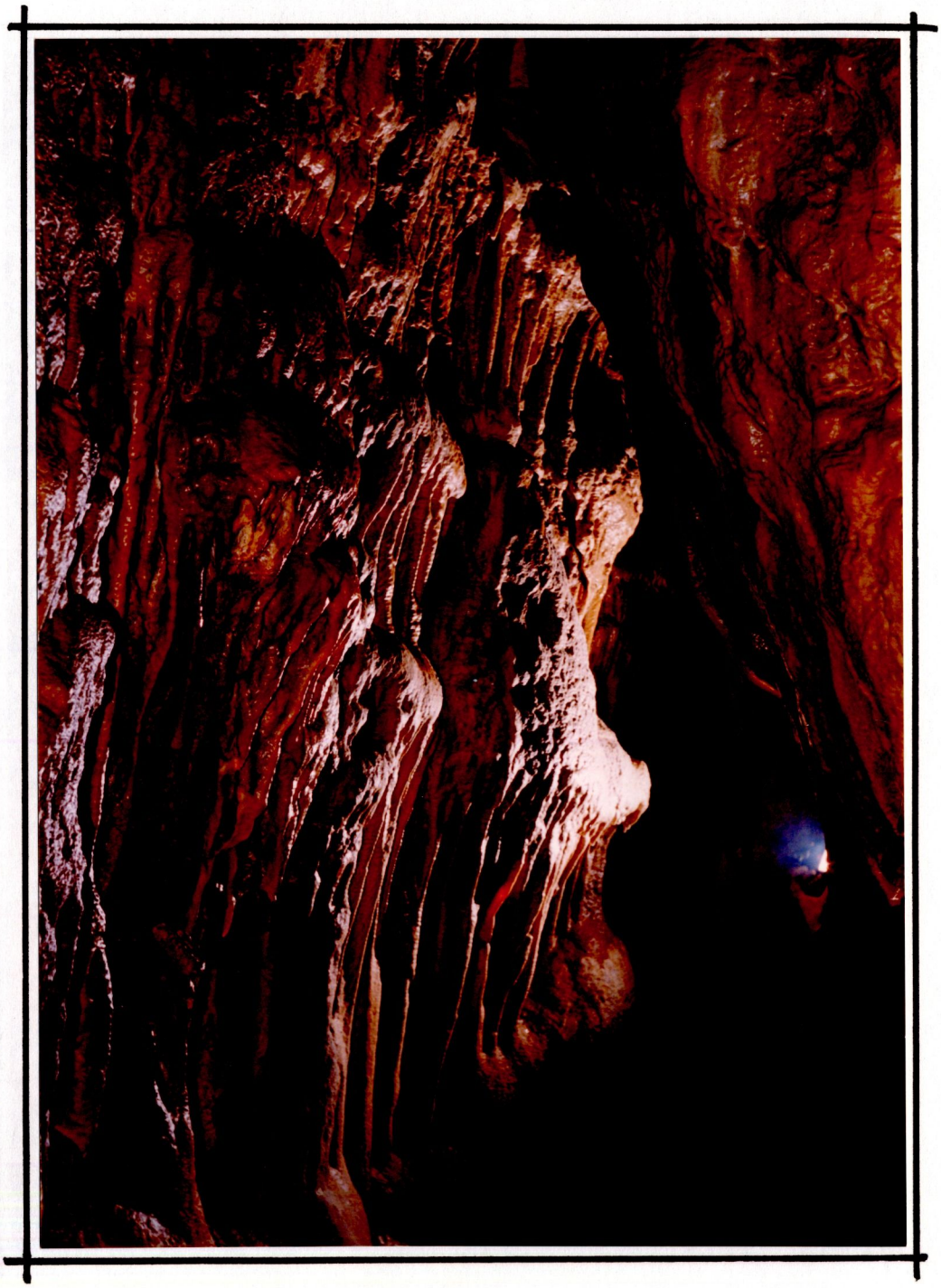

AJÁNDÉK - ÁG

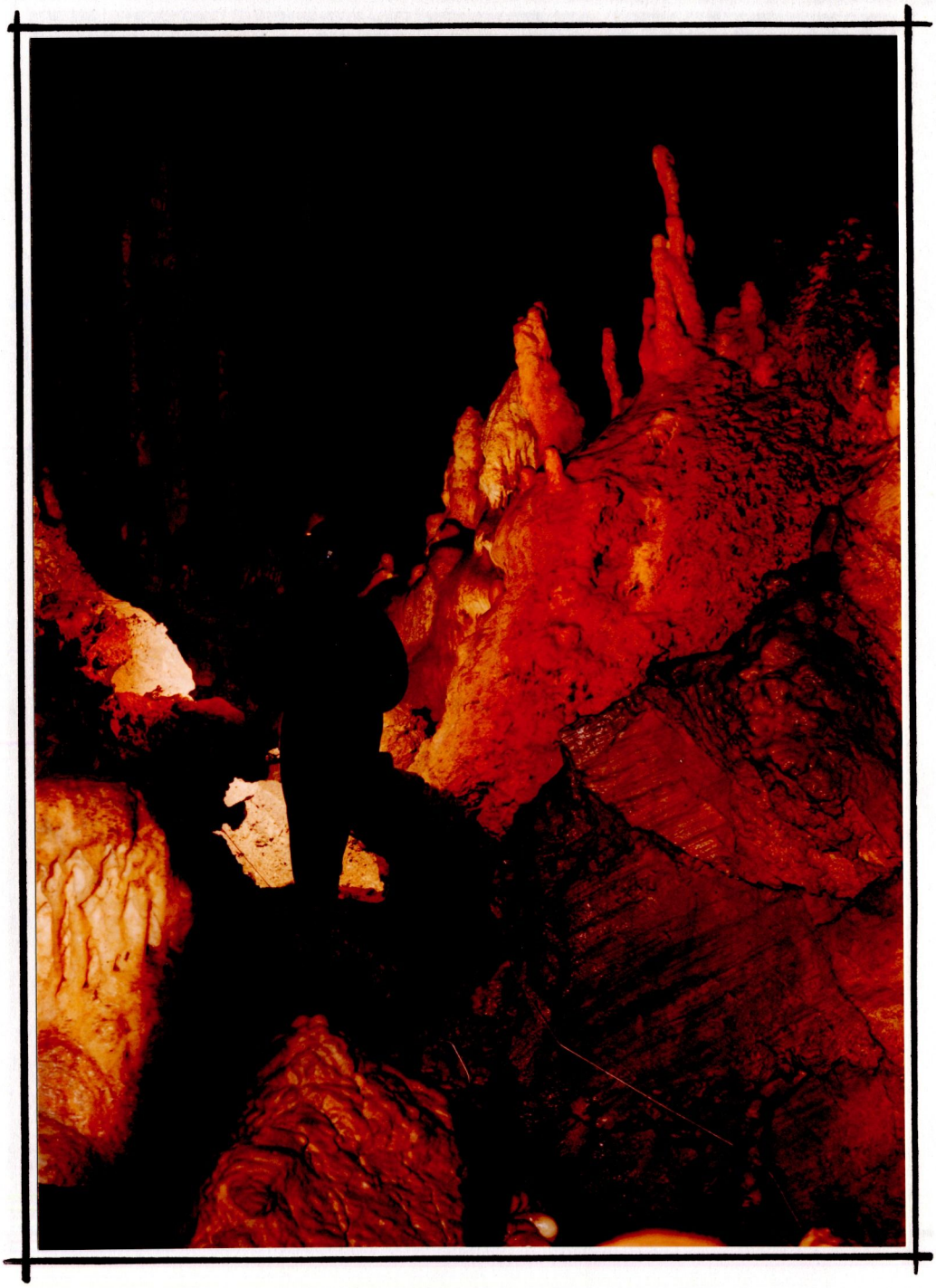

TINÉDZSER TEREM

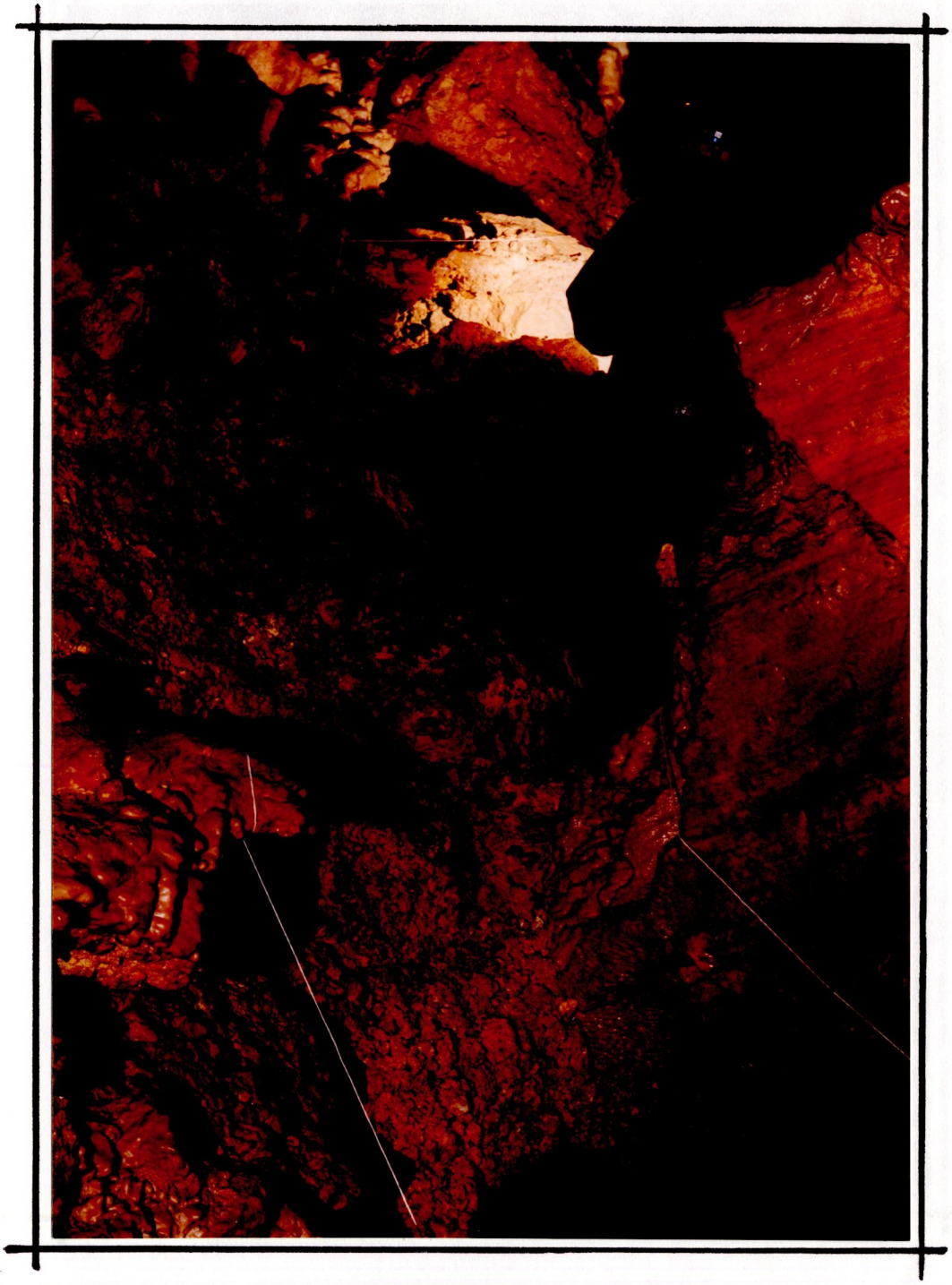

TINÉDZSER TEREM

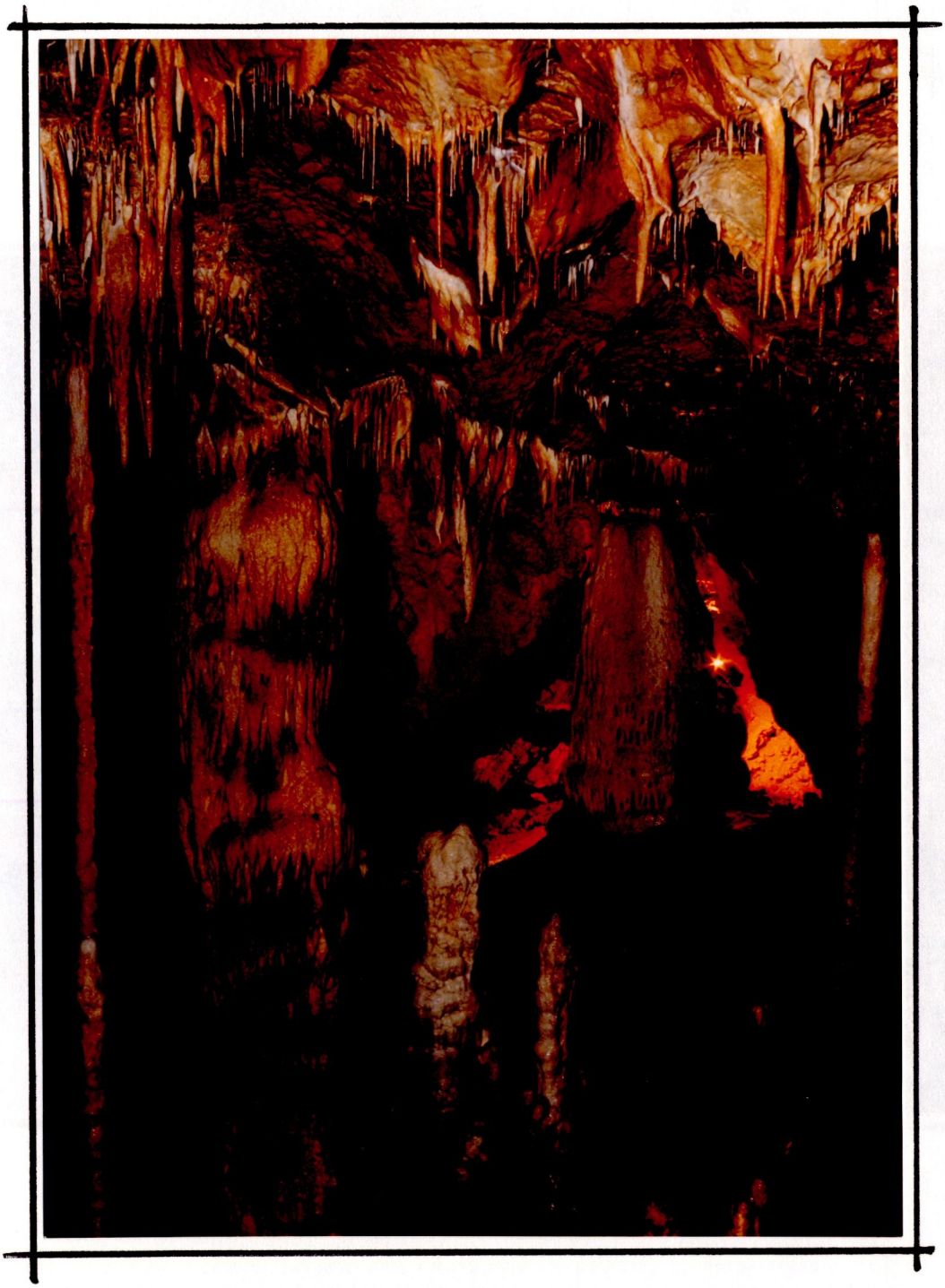

TINÉDZSER TEREM

TINÉDZSER TEREM

Keszthelyi hegység Borzlyuk barlang

Szabó Béla / Neptun/ elbeszélése alapján kerestük fel azt a helyet, melyrõl beszámolunk.
A Csodabogyós barlangtól két kilométerre ÉK-i irányban, az úttól nyolc méterre a szálkõkibúvás tövében lapos indikációt pillantottunk meg. A szálkõ erõsen oldott dolomit, amely arra engedett következtetni, hogy akár komolyabb barlang is bújhat a föld mélye alatt. Ezek után arra az elhatározásra jutottunk, hogy azonnal engedélyt kérünk az illetékes Természetvédelmi Hivataltól a kutatás megkezdésére.
A kutatási engedély kézhezvétele után a következõ tábor alkalmával megkezdõdött a munka Benkovics Barnabás, Leiner Tamás ,Molnár Györgyi, Somogyi Béla, Szin András és Zsanda Géza közremûködésével.
Elõször csak kapával dolgoztunk, majd a termelékenység növelése érdekében vonszolót is bevetettünk a humusz kitermeléséhez.
A kitermelés során rengeteg faágat, csontot találtunk a fölötte elterülõ hegyoldalról
bemosódott törmelék között.
A csontok alapos átvizsgálása után megállapítást nyert, hogy azok nem foszilisak, ezért a továbbiak során nem tulajdonítottunk nekik nagyobb jelentõséget.
A barlang jelenlegi állapotában egy oldott folyosóból és három gömbfülkéből áll, melynek hosszúsága kb. 8-10 méter.
A feltárás után Kárpát József elvégezte a feltérképezést is, melyet a következõ oldalon bemutatunk.
A továbbkutatás mindenképpen érdemes, mert ez idáig igazolódni látszik az eredeti feltevésünk.

Benkovics Barnabás Zsanda Géza

A Szobakő-völgyi Borz-lyuk-barlang

(Balatongyörök, Keszthelyi-hgs.)

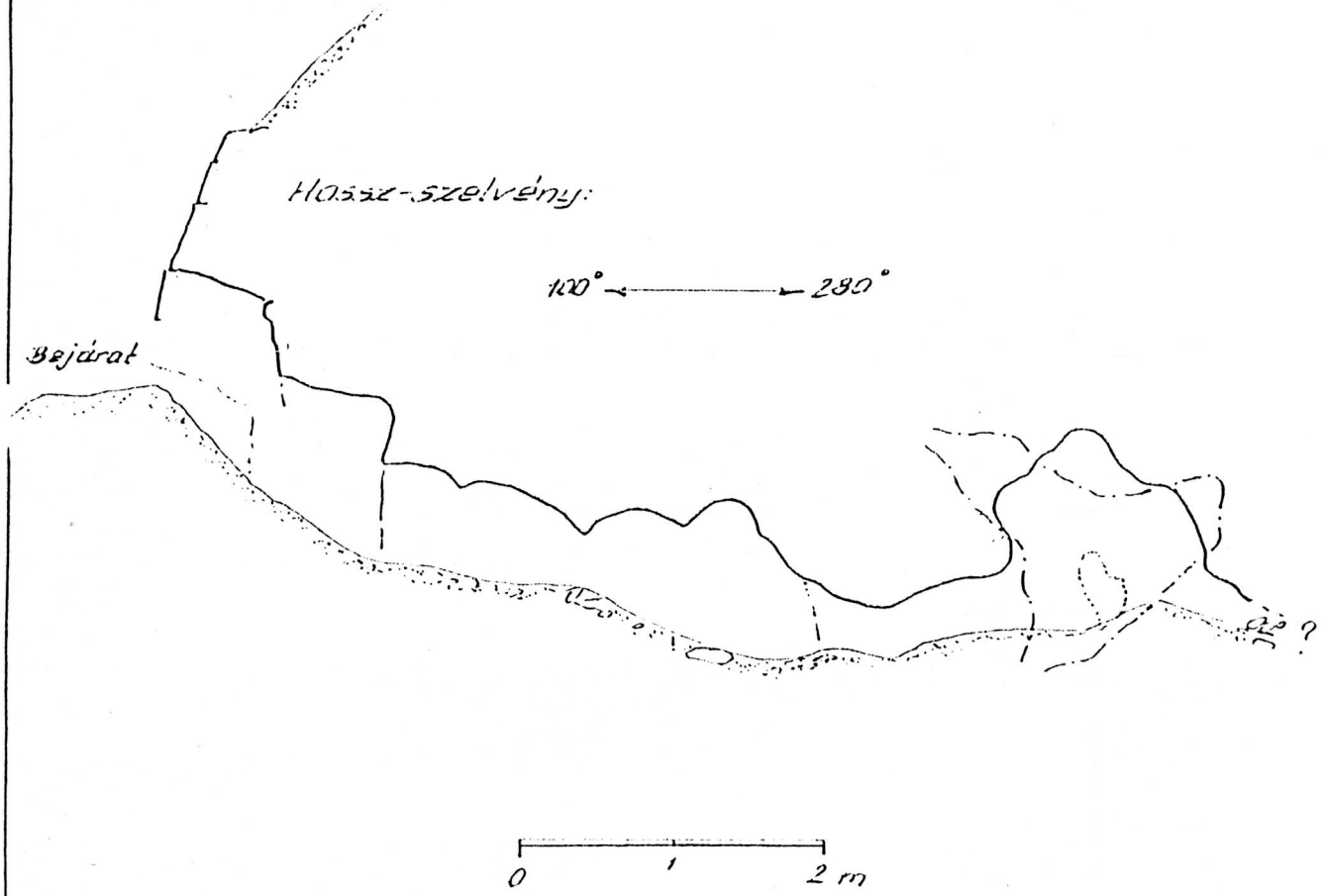

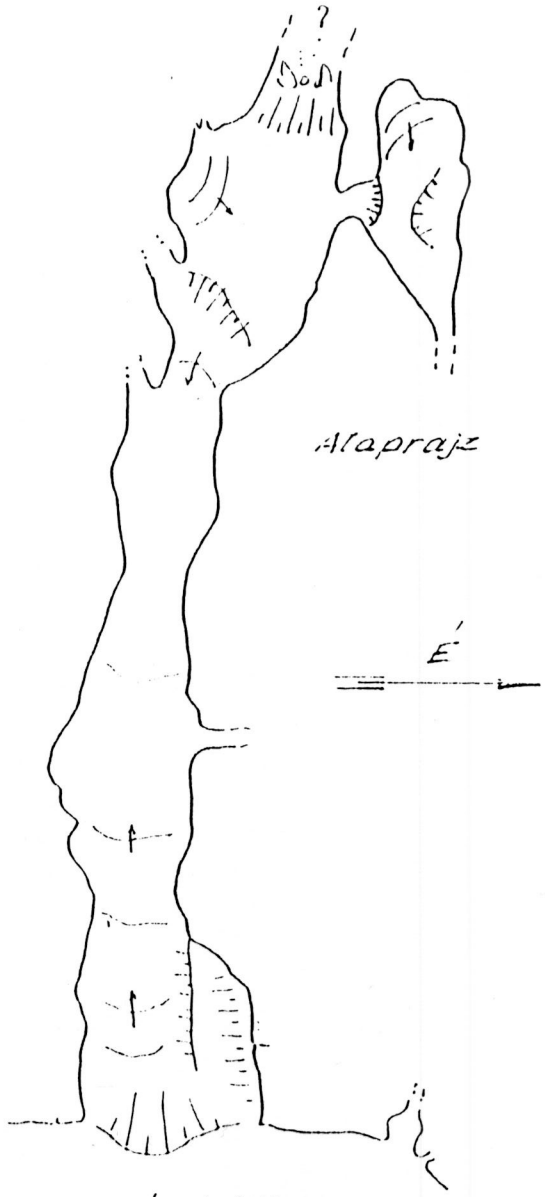

Acheron 1998.

(Kárpát J.)

Colosseum

Az 1997. évben felfedezett Lustaság-ág nagy érdeklõdést mutatott a Csodabogyós barlangban, mert ezen a részen nem vártunk jelentõsebb eredményt.
Az 52-es zónájában már több túra arra irányult, hogy megtaláljuk a további új részeket ezen a fehér folton.
A Colosseum termének egyik mélyponti részén a Palánk alatt próbálkoztunk a mélyebbre jutással. Többszöri próbabontással jutottunk el addig, hogy ezen a részen , hogy 8 ember kézbõl kézbe történõ kõkiadogatásával lehetett csak elõrehaladni.
A bontás után ez a járat mintegy 6 méteressé vált, függõlegesen lefelé az aláhajlott szálkõ mellett.
A biztonságos munka érdekében ill. az omlás elkerülése miatt nagyon sok órát forditottunk rá
A barlang legmélyebb pontja ez a rész, ezért a késõbbiek során továbbra is tervezünk bontómüszakokat a továbbjutás érdekében.
Sajnos a barlangra a kutatási engedélyünket eddig tisztázatlan okok miatt idõlegesen visszavonták, ezért kénytelenek voltunk a munkákat felfüggeszteni.
A munkában részt vettek:
Benkovics Barnabás, Buda László, Lukács Attila, Király Gábor, Molnár Györgyi,
Szabó Béla, Szin András, Zsanda Géza

Benkovics Barnabás Zsanda Géza

52-ES AKNA

52-ES AKNA

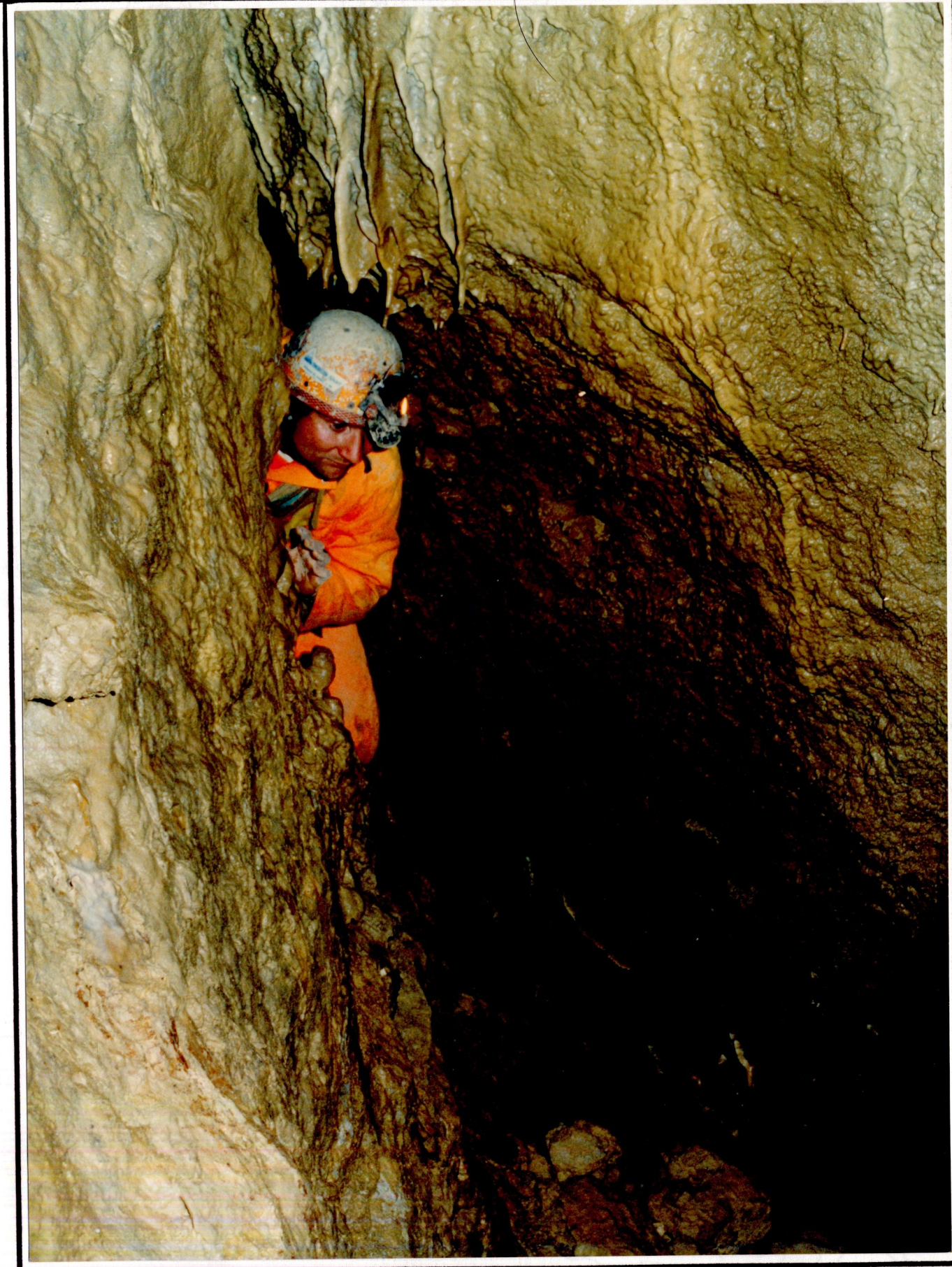

FOTÓS - ÁG

A CSODABOGYÓS - BARLANG

(KITERÍTETT HOSSZ-SZELVÉNY)

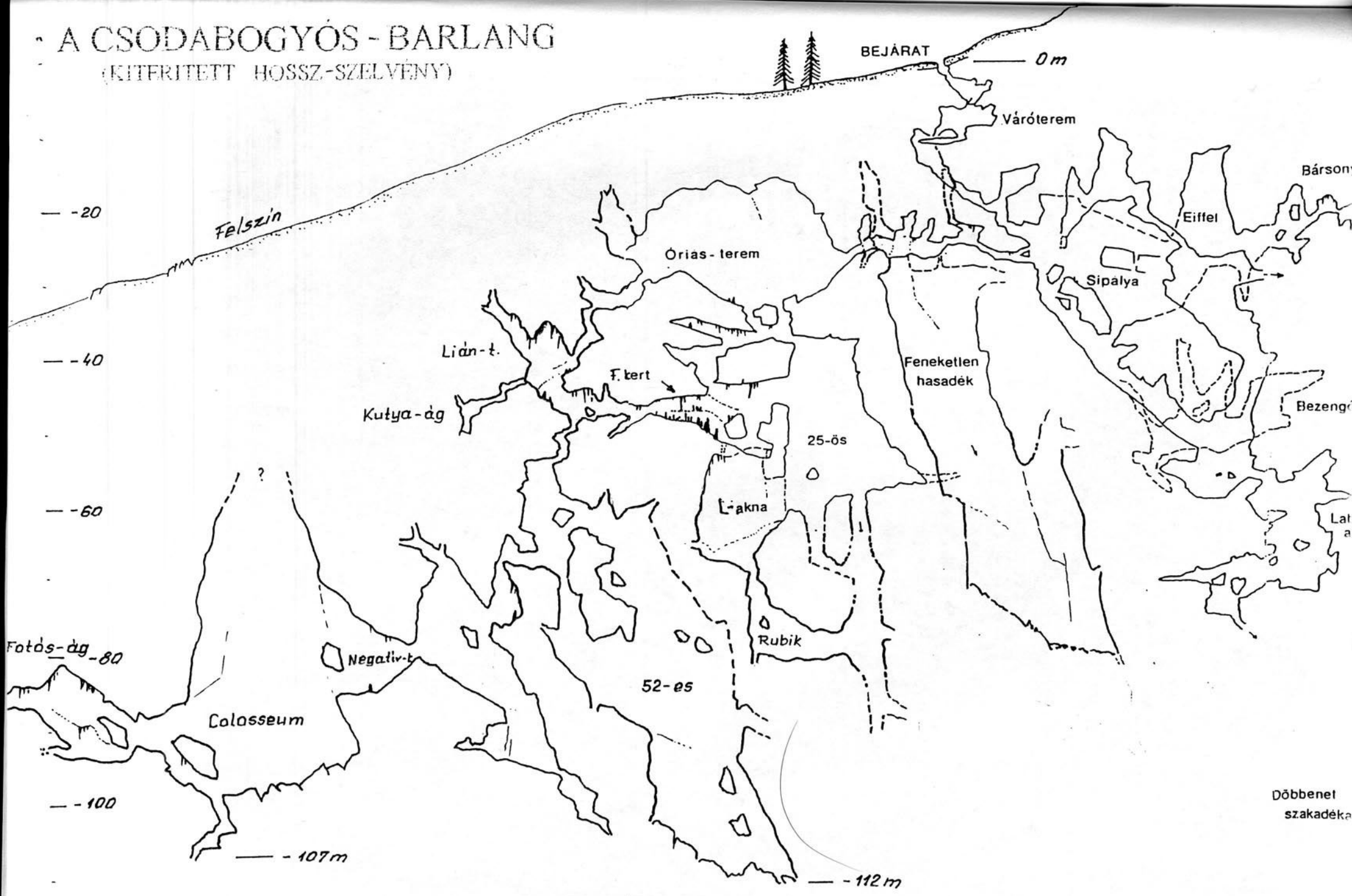

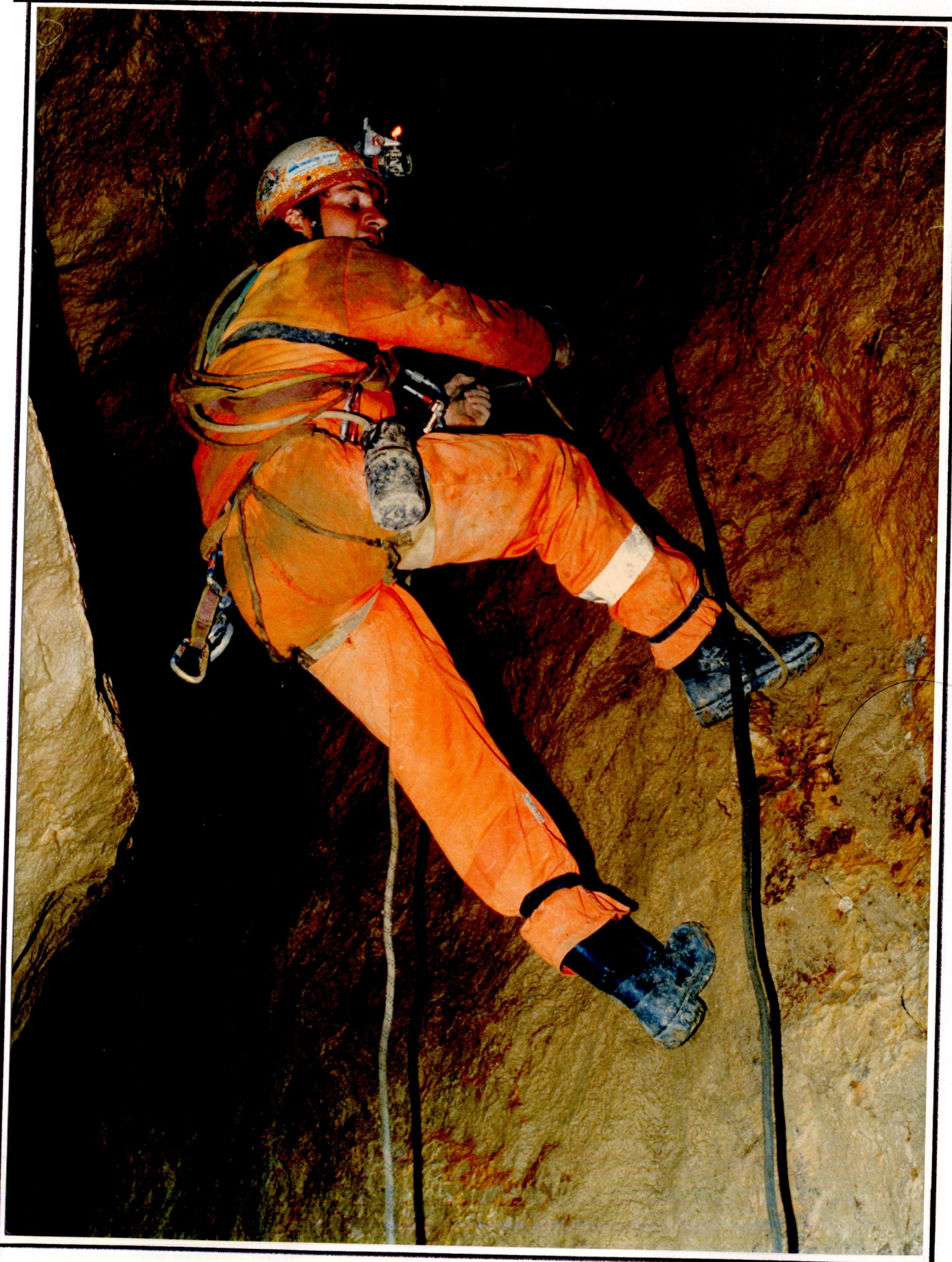

LUSTASÁG-ÁG

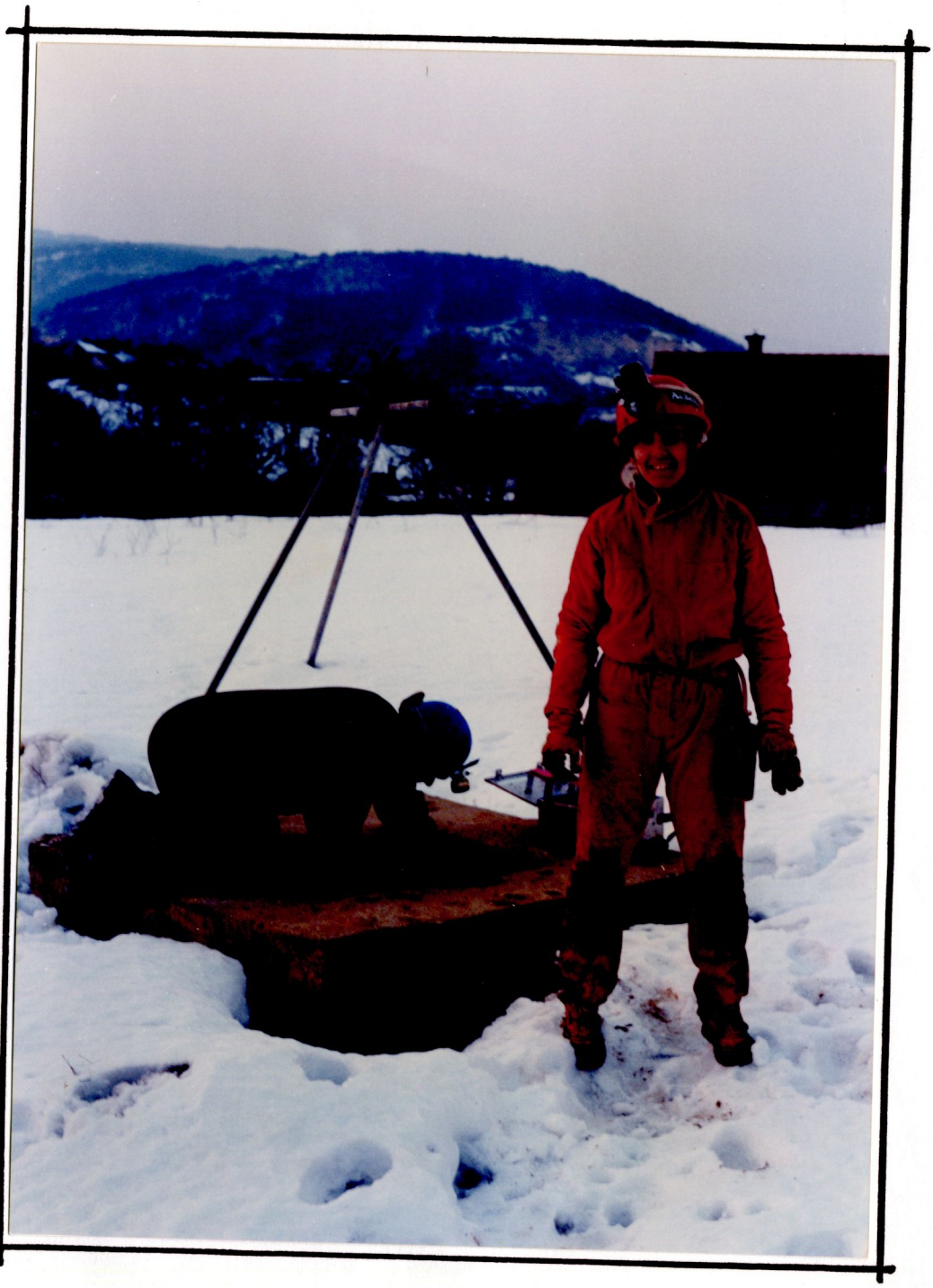

JÓZSEFHEGYÍ BARLANG

JÓZSEFHEGYÍ BARLANG

Uránbánya látogatás

Egy kedves ismerősünk, Diviki Laci bácsi kapcsolatai segítették szakosztályunkat ahhoz, hogy a Pécs melletti Kővágószőlősön található uránbányába ellátogathassunk.
A szakosztályból tizen vettünk részt ezen a kiránduláson, melyet a Mecseki Szénbányászati Vállalat egy mérnöke és egy ott dolgozó robbantómester kalauzolt.
A leszállást gondos előkészületek előzték meg. Fiúk, lányok külön védőöltözetet kaptak, kiegészítve a világító és védőfelszereléssel,.
Ezek után indultunk a "kasnak " nevezett lifthez, mellyel 3,5 perc alatt 1100 m-re a föld alá suhantunk. Az ereszkedés alatt a légnyomáskülönbség miatt többször bedugult a fülünk. A leérkezés után kisvasútba ültünk, és tovadöcögtünk a járatban a 1,5-2 km-re elhelyezkedő Alfa szektorba. Az utazás alatt is folyton tájékoztatást kaptunk az éppen látható és hallható dolgokról.
Megtekinthettük a szellőztető rendszert és megtudhattuk annak a jelentőségét is. Erre azért van szükség, hogy a lent uralkodó hőséget elviselhetővé tegyék ill. az ércek hűtése is lehetővé váljon.
A hőmérséklet 45-50 C , melyet szellőztetéssel 30-35 C-ra tudnak mérsékelni.
Elmesélték, hogy hogyan kerül sor egy vágat robbantására, milyen szempontokat kell szem előtt tartani, hogy egy vágat megnyitása eredményes legyen. Egy kisebb hiba sok pénzt megvonhat a robbantómester jutalmából, még akkor is ha azt nem ő követte el, hanem egy vájár. Megtudtuk, hogy mikor milyen szerszámot ill. milyen gépet használhatnak az egyes vágatokban. Szerencsénkre egy nagyobb gépet sikerült is megtekintenünk.
Uránércet igaz nem láttunk, de nagyon sok ismeretet szereztünk a bányászatról és az ott dolgozók munkájáról. Az ott zajló mindennapokról és még a balesetekről is említést tettek. Az uránt tartalmazó vágatba biztonsági szempontok miatt nem mehettünk be.
A vágat végében egy fúrt lyukból kb. 45 C-os viz csordogált, amely nagy csodálkozást váltott ki.
A kb. 2 órás lent tartózkodás után visszadöcögtünk a kisvasúton, amelyet a bányászok "népesnek" hívnak. Útközben az éppen műszakjuk letelte után a népesre várakozókat /stopposokat/ felvettük és együtt utaztunk a kasig velük.
A kasból kiszállva csizmamosósoron kellett átkelnünk, amelyen a nagy sikerre való tekintettel néhányan ismét útra keltek.
A védőfelszerelések és ruhák leadása után fertőtlenítő fürdésen kellett részt vennünk, csak így hagyhattuk el a bánya területét.
Érzésünk szerint mindenkiben hagyott egy kis nyomot ez a látogatás.
A túrán részt vett: Diviki Laci bácsi, Benkovics Barnabás, Horváth Magdolna , Jankuly Imre, Molnár Károly, Molnár Györgyi, Petrik Mónika, Somogyi Béla, Zsanda Géza.

Benkovics Barnabás Molnár Györgyi

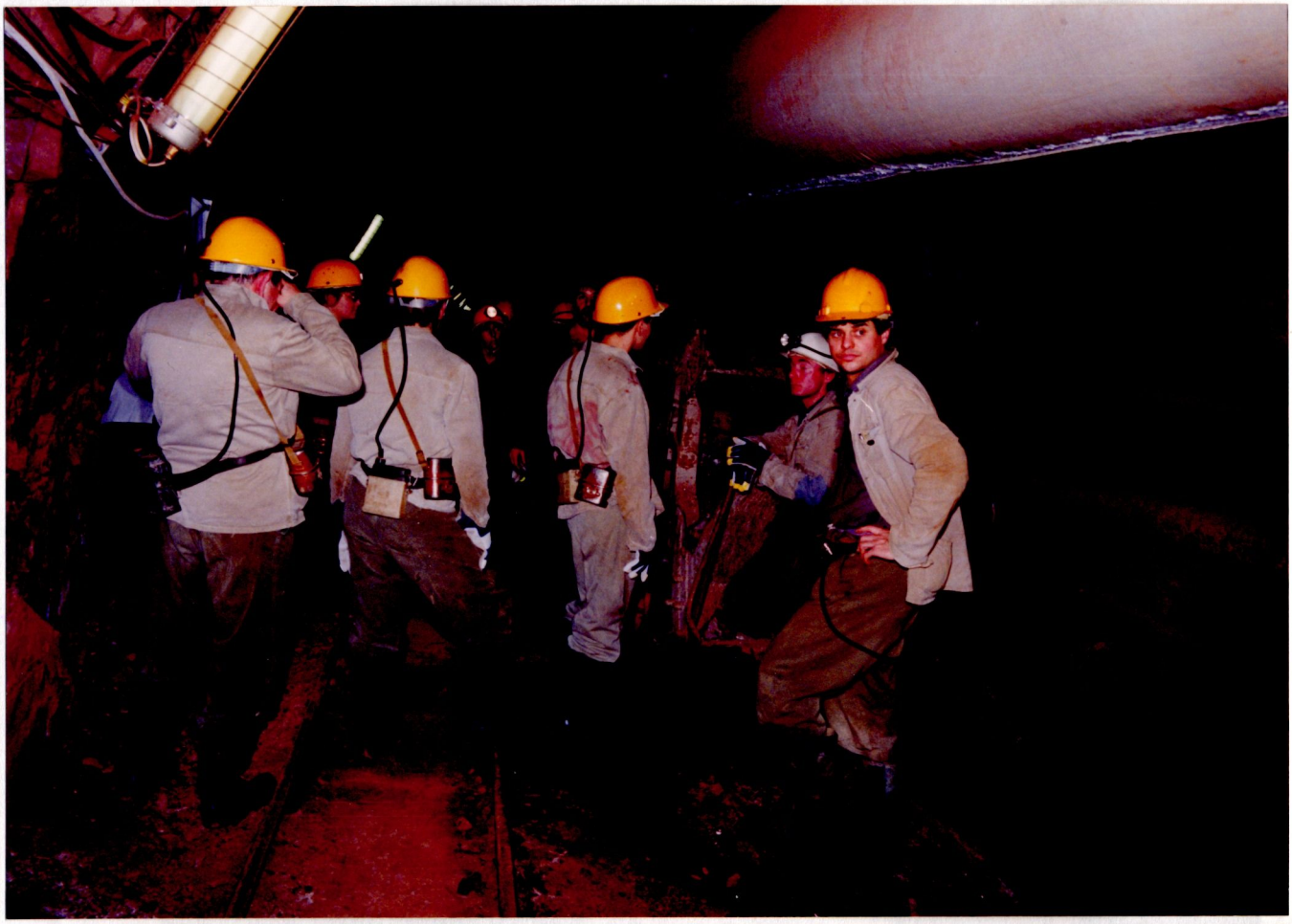

SOLYMÁRI ÖRDÖGLYUK BARLANG

ÜRÖMI AMFITEÁTRUM BARLANG

Köszönettel tartozom kutatótársaimnak

Ezúton szeretnék köszönetet mondani azoknak a kutatótársaimnak, akik velem tartottak és segítettek a fotódokumentációk elkészítésében . Aki fotót készített már barlangban az tudja, hogy nem mindig egyedül a fotós érdeme egy valamikor keserves körülmények között elkészült kép. Egy szûk járatban elveszik az elõre adott gépet , ha õk természetesnek is veszik, nekem nagy segítség. .Amikor az átázott ruhában pózolniuk kell, vagy pótvakut kell akár percekig szorongatniuk, villogtatniuk. Az is megtörtént, hogy betegen derékig vízben biztosította András a megfelelõ világítást. Györgyit is meg kell említenem , Õ nagyon sokat segített a cipeléstõl a lelki támogatástól fogva mindenben. Buda László és Kárpát József fotós tapasztalatáról nem is beszélve , de azt hiszem nincs a csoportban olyan ember , aki valamiben ne-+ segítette volna munkámat . Salgótarjáni hegymászó barátaim mellett Gézát is meg kell említenem , akinek szintén hálával tartozom.

Legmélyebb tisztelettel segítõimnek

Benkovics Barnabás